
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

**GMINA PIESZYCE
POWIAT DZIERŻONIOWSKI
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA PIESZYCE
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Mateusz Grzelak – Młodszy Analityk

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1. Wstęp.....	6
2. Efekty realizacji dotychczasowego programu	8
3. Ocena stanu środowiska	9
3.1 Charakterystyka gminy.....	9
3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne	9
3.1.2 Infrastruktura techniczna	11
3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy	14
3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	14
3.2.2 Zagrożenia hałasem	27
3.2.3 Pola elektromagnetyczne	29
3.2.4 Gospodarowanie wodami	31
3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	37
3.2.6 Zasoby geologiczne.....	42
3.2.7 Gleby.....	45
3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	47
3.2.9 Zasoby przyrodnicze	51
3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami.....	63
3.3 Zagadnienia horyzontalne	65
3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu.....	65
3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska.....	67
3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe	68
3.3.4 Monitoring środowiska	69
4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	70
4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska	70
4.2 Instrumenty realizacji programu	81
5. System realizacji programu ochrony środowiska	82
5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie	82
5.2 Monitoring programu ochrony środowiska.....	85
6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	88
7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	104
Spis tabel i rysunków.....	107

Wykaz skrótów

As – Arsen

BZT₅ – Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu

Ca – Wapń

CBDG – Centralna Baza Danych Geologicznych

Cd – Kadm

CRFOP – Centralny rejestr form ochrony przyrody

C₆H₆ – Benzen

ChZT - Chemiczne zapotrzebowanie tlenu

CO – Tlenek węgla

CO₂ – Dwutlenek węgla

DN – Średnica nominalna

EWG – Europejska Wspólnota Gospodarcza

Fe – Żelazo

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GPZ – Główny Punkt Zasilający

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych

JCWpd – Jednolite Części Wód Podziemnych

K - Potas

KPGO – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

KPOP – Krajowy Program Ochrony Powietrza

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

M.P. – Monitor Polski

MEW – Małe Elektrownie Wodne

MŚ – Ministerstwo Środowiska

N – Azot

nN – niskie napięcie

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Ni – Nikiel

NO₂ – Dwutlenek azotu

O₂ - Tlen

O₃ – Ozon

OZE – Odnawialne źródła energii

P – Fosfor

Pb – Ołów

PEM – Pole elektromagnetyczne

PCB – Polichlorowane bifenyle

PIB - Państwowy Instytut Badawczy

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

PM – pył zawieszony

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

PN – Cieśnienie pneumatyczne

POŚ – Program Ochrony Środowiska

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna

RLM – Równoważna Liczba Mieszkańców

RPO – Regionalny Program Operacyjny

SN – średnie napięcie

SO₂ – Dwutlenek siarki

SO₄ - Siarczany

SPA – Strategiczny Plan Adaptacji

ŚOR – Środki Ochrony Roślin

u.p.o.ś. – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska

UE – Unia Europejska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

ZDR – Zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii

ZGPD7 – Związek Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego

ZPO – Zapobieganie Powstawaniu Odpadów

ZZR - Zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii

1. Wstęp

Zgodnie z art. 17 ust. 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.), organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska zobligowany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

Projekt gminnego programu ochrony środowiska opiniowany jest przez właściwy zarząd powiatu, a następnie uchwalany przez radę gminy. Z realizacji programu organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport, który przedstawia najpierw radzie gminy, a następnie przekazuje do organu wykonawczego powiatu.

Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Niniejszy program ochrony środowiska (dalej Program lub POŚ) został sporządzony z uwzględnieniem „Wytucznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z dnia 2 września 2015 r. Zawiera cele i działania, a także środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz monitoring realizacji programu. Określony harmonogram działań jest niezbędny do poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska na terenie powiatu oraz przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

W Programie uwzględniono wymagania następujących przepisów prawnych, w tym dotyczących ochrony środowiska:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2022 r. poz. 699),

- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadach opakowaniowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1114 ze zm.),
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1903),
- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2020 r. poz. 1680),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. z 2021 poz. 2233 ze zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. z 2021 r. poz. 76 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 r. poz. 503),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2022 r. poz. 672),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2020 r. poz. 2028),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2022 r. poz. 1072 ze zm.).

W trakcie prac nad Programem:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu,
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego Programu,
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji działań w nich ujętych,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentach strategicznych oraz innymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi Gminy,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Gminy oraz dostępne źródła finansowania,
- określono sposób wdrażania i zasady monitorowania realizacji Programu.

W niniejszym Programie Ochrony Środowiska uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę gminy, uwzględniającą położenie oraz stan infrastruktury i środowiska,
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym,
- analizę jakości środowiska na terenie gminy wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania wraz z harmonogramem ich realizacji,
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu.

2. Efekty realizacji dotychczasowego programu

Poprzednio obowiązującym Programem Ochrony Środowiska na obszarze gminy Pieszyce był „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszyce na lata 2015-2018 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2019-2022”, przyjęty uchwałą nr XIII/102/2015 Rady Miejskiej w Pieszycach z dnia 25 listopada 2015 r.

W ostatnich latach w ramach obowiązywania poprzedniego Programu Ochrony Środowiska gmina Pieszyce zrealizowała następujące inwestycje mające pozytywny wpływ na stan środowiska:

- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności gminy odnośnie gospodarki odpadami (materiały informacyjno-edukacyjne, platforma i aplikacja na urządzenia mobilne dot. gospodarki odpadami),
- realizacja programu usuwania azbestu,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej w tym m.in.:
 - budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pieszycach realizowana w ramach zadania „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego – II etap,
 - budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Osiedle Górskie,
 - budowa kanalizacji sanitarnej ul. Dworcowa Dolna,
 - budowa kanalizacji sanitarnej ul. Botwinowa,
 - budowa kanalizacji sanitarnej ul. Rolna,
 - budowa kanalizacji sanitarnej ul. Hermana,
 - budowa kanalizacji sanitarnej ul. Dolna,
 - budowa kanalizacji sanitarnej ul. Boczna,
 - budowa kanalizacji sanitarnej ul. Kopernika (powyżej nr 149),
 - budowa kanalizacji sanitarnej ul. Nadbrzeżna,

- budowa kanalizacji sanitarnej ul. Zamkowa i Kuźnicka,
- budowa kanalizacji sanitarnej ul. Dworcowa Górna,
- budowa kanalizacji sanitarnej ul. Pl. Zamkowy, ul. Mickiewicza z likwidacją przepompowni ścieków,
- budowa kanalizacji sanitarnej ul. Starej i ul. Okrzei,
- budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Rościszowie (etap I),
- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach nieobjętych aglomeracją (projekty + sieć kanalizacji sanitarnej w Rościszowie),
- budowa i przebudowa Infrastruktury drogowej (w szczególności: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie, ograniczniki prędkości, ścieżki pieszo-rowerowe),
- wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej,
- doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych.

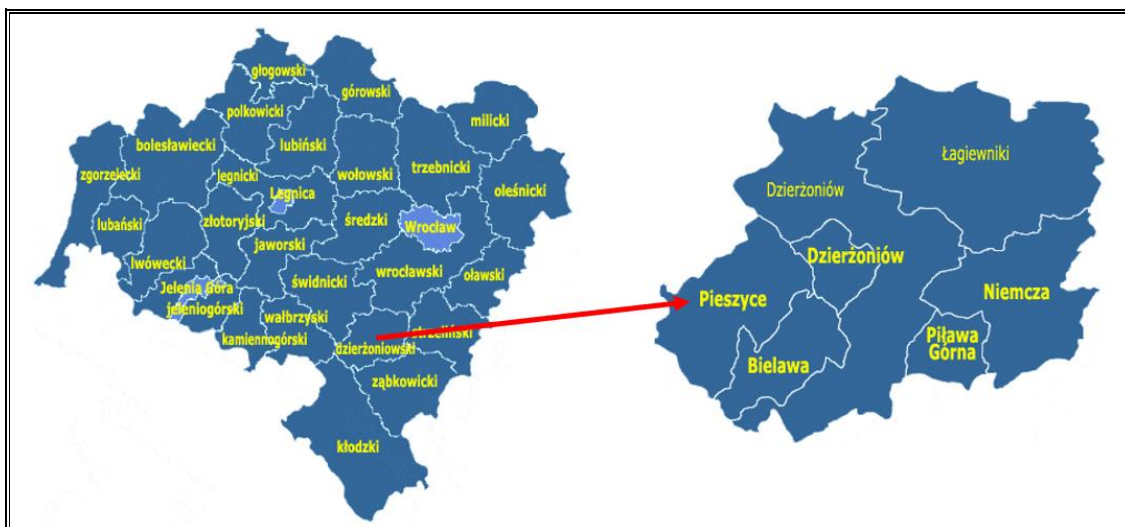
3. Ocena stanu środowiska

3.1 Charakterystyka gminy

3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Pieszyce jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa dolnośląskiego, w powiecie dzierżoniowskim, w odległości około 60 km w kierunku południowo-zachodnim od Wrocławia. Dzieli się na Miasto Pieszyce – siedzibę władz gminy – i 4 sołectwa: Bratoszów, Piskorzów, Kamionki i Rościszów. 1 stycznia 2016 r. została przekształcona z gminy miejskiej na gminę miejsko-wiejską poprzez wyłączenie z obszaru miasta ww. wsi. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności w roku 2021 wyniosła 9 221 osób i na przestrzeni lat 2017-2021 zmniejszyła się o 3,45%. Powierzchnia gminy wynosi 6 361 ha.

Rysunek 1. Położenie gminy Pieszyce na tle województwa dolnośląskiego i powiatu dzierżoniowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl/>

Gmina sąsiaduje:

- od wschodu z miastem Dzierżoniów, powiat dzierżoniowski, województwo dolnośląskie,
- od północnego-wschodu z gminą wiejską Dzierżoniów, powiat dzierżoniowski, województwo dolnośląskie,
- od południowego – wschodu z gminą miejsko-wiejską Bielawa, powiat dzierżoniowski, województwo dolnośląskie,
- od południa z gminą wiejską Nowa Ruda, powiat kłodzki, województwo dolnośląskie,
- od zachodu z gminą wiejską Walim, powiat wałbrzyski, województwo dolnośląskie,
- od północy z gminą wiejską Świdnica, powiat świdnicki, województwo dolnośląskie.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski, obszar gminy Pieszyce położony jest na terytorium dwóch makroregionów fizyczno-geograficznych tj. Sudetów Środkowych i Przedgórze Sudeckie, w którego obszarze odznaczają się mniejsze jednostki – mezoregiony. Do mezoregionów położonych na terenie gminy, należą Góry Sowie oraz Obniżenie Przedśudeckie.

Tabela 1. Położenie gminy Pieszyce wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Gmina Pieszyce		
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa	
Prowincja	Masyw Czeski	
Podprowincja	Sudety z Przedgórzem Sudeckim	
Makroregion	Sudety Środkowe	Przedgórze Sudeckie
Mezoregion	Góry Sowie	Obniżenie Podsudeckie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geologia.pgi.gov.pl>

3.1.2 Infrastruktura techniczna

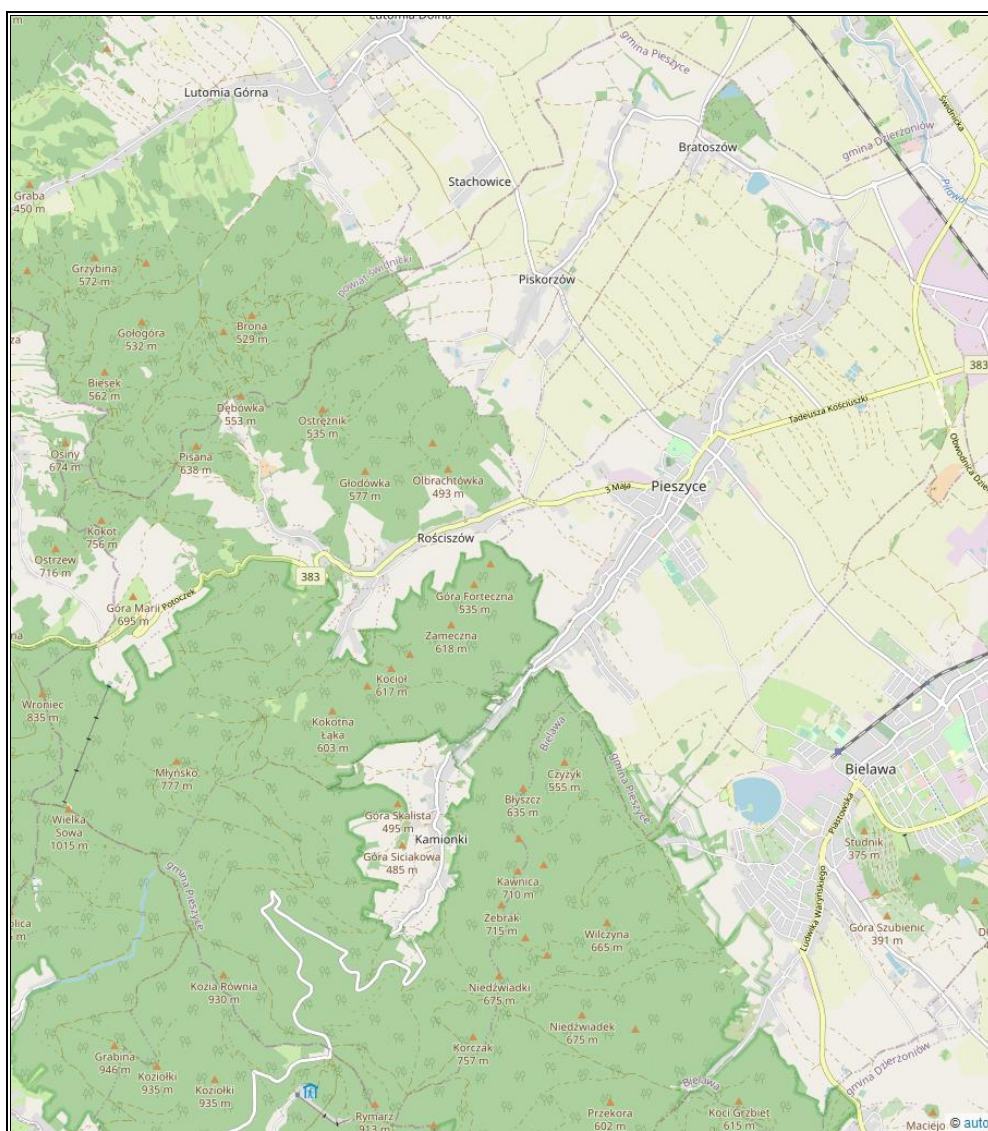
Transport drogowy

Układ drogowy na terenie gminy Pieszyce tworzą:

- droga wojewódzka nr 383 relacji Dzierżonów – Jedlina-Zdrój, która stanowi główny szlak komunikacyjny na terenie gminy,
- drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

Łączna długość dróg gminnych na terenie gminy wynosi 31,03 km. Sieć dróg gminnych umożliwia komunikację między poszczególnymi jednostkami osadniczymi gminy. Dobry stan techniczny wpływa również na zmniejszenie się wydzielania spalin oraz kurzów i pyłów do atmosfery. Dlatego istotne jest utrzymanie dróg w dobrym stanie i poddawanie ich regularnym pracom modernizacyjnym.

Rysunek 2. Sieć dróg na terenie gminy Pieszyce

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

Transport kolejowy

Przez teren gminy Pieszycy nie przebiegają czynne linie kolejowe.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Pieszycy nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą lokalnych oraz indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych oraz obiektów publicznych. W celach grzewczych najczęściej wykorzystywany jest węgiel, drewno oraz koks.

Zaopatrzenie w gaz ziemny

Gmina Pieszycy zaopatrywana jest w gaz ziemny siecią rozdzielczą o ciśnieniu do 0,4 MPa ze stacji redukcyjno-pomiarowej I-go stopnia 1,6 MPa „Pieszycy”. Sieć gazowa obsługuje mieszkańców miejscowości Pieszycy, Rościszów i Kamionki.

Przez obszar gminy przebiegają następujące gazociągi wysokiego i podwyższonego średniego ciśnienia:

- DN 250 o ciśnieniu nominalnym PN 4,0 MPa, relacji Lubiechów – Kłodzko,
- DN 150 o ciśnieniu nominalnym PN 4,0 MPa, relacji Dzierżoniów,
- DN 200 o ciśnieniu nominalnym PN 6,3 MPa, relacji Bielawa,
- DN 300 o ciśnieniu nominalnym PN 1,6 MPa, relacji Lubiechów – Kłodzki,
- DN 100 o ciśnieniu nominalnym PN 1,6 MPa, relacji Dzierżoniów,
- DN 100 o ciśnieniu nominalnym PN 1,6 MPa, relacji Bielawa.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego długość czynnej sieci gazowej ogółem w roku 2020 wyniosła 41 744 m, z czego długość sieci przesyłowej wyniosła 5 664 m, a długość sieci rozdzielczej 36 080 m. W tym samym roku liczba czynnych przyłączy do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) wyniosła 1 085 szt. (wzrost o 3,63% w stosunku do roku 2017). Liczba osób korzystająca z infrastruktury sieciowej w tym samym roku wyniosła 8 093 osób (86,9% wszystkich mieszkańców gminy) i zmniejszyła się ona o 2,89% w stosunku do roku 2017. Szczegółowe informacje dotyczące sieci gazowej na terenie gminy zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 2. Infrastruktura gazowa na terenie gminy Pieszycy w latach 2017-2020

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci ogółem w m		m	40 503	40 895	41 298	41 744
w tym:	Długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	5 582	5 582	5 664	5 664
	Długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	34 921	35 313	35 634	36 080
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)		szt.	1 047	1 061	1 074	1 085
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych		szt.	962	973	973	987
Odbiorcy gazu		gosp.	2 508	2 522	2 522	2 528
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem		gosp.	195	202	273	915
Zużycie gazu w MWh		MWh	11 727,8	10 879,9	11 014,9	12 408,6
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh		MWh	3 830,2	3 938,2	2 178,7	3 982,1
Ludność korzystająca z sieci gazowej		osoba	8 334	8 289	8 195	8 093
		%	87,3	87,3	87,1	86,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gmina Pieszycy zaopatrywana jest w energię elektryczną ze stacji GPZ 110/15 kV „Dzierżoniów” oraz „Bielawa”.

Na obszarze gminy energia elektryczna jest rozprowadzana poprzez linie średniego napięcia do poszczególnych stacji transformatorowych SN/nN znajdujących się na jej terenie, z których wyprowadzona jest sieć niskiego napięcia, trafiająca bezpośrednio do odbiorców końcowych.

Potrzeby mieszkańców w zakresie zasilania w energię elektryczną są zaspokojone. Stan zaopatrzenia gminy w energię elektryczną jest zadowalający.

Przez teren ten przebiegają linie najwyższego i wysokiego napięcia:

- 220kV Świebodzice – Ząbkowice,
- 110kV Świdnica – Dzierżoniów
- 110kV Świebodzice – Bielawa.

3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy

Zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z 2 września 2015 roku, sporządzonymi przez Ministerstwo Środowiska, Rozdział 4, str. 6: „Należy dokonać oceny stanu środowiska na terenie danej JST z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami”.

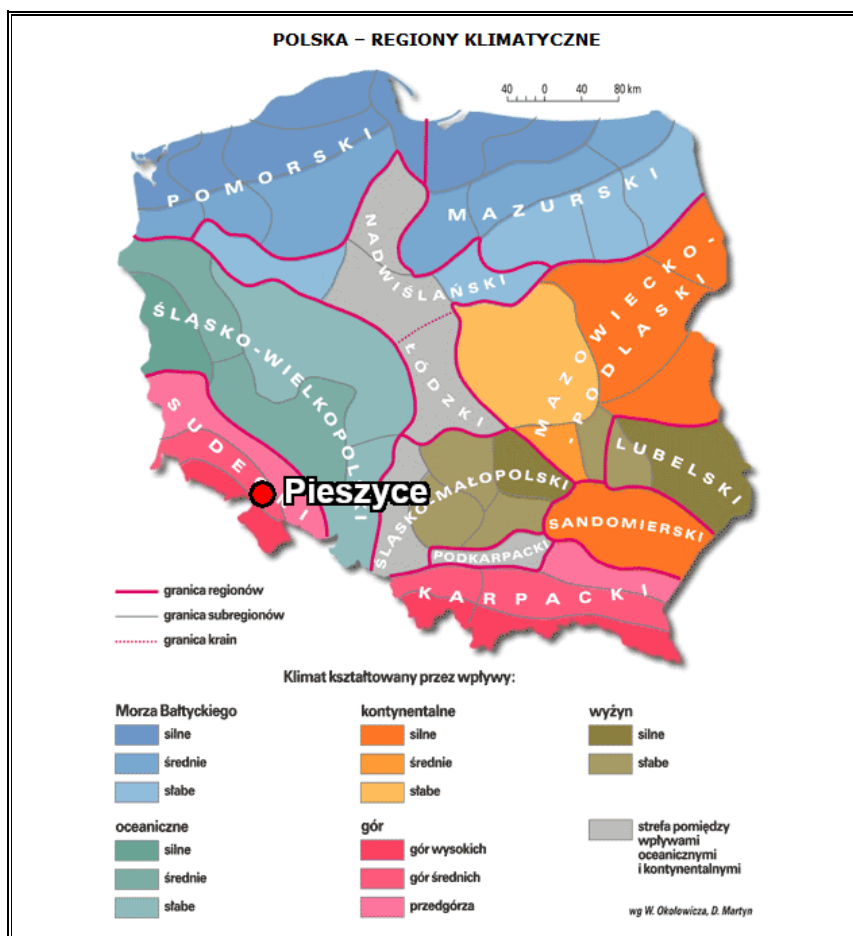
W związku z powyższym przeprowadzono analizę stanu środowiska naturalnego na obszarze gminy Pieszyce z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji określonych ww. Wytycznych, które scharakteryzowano w kolejnych podrozdziałach.

3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat

Gmina Pieszyce, zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn, znajduje się w obrębie zaliczanym do sudeckiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Klimat na tym terenie określany jest jako umiarkowany, ciepły, przejściowy, kształtowany przez wpływy gór średnich. Charakteryzuje się on przede wszystkim w piętrowości klimatycznej (spadek temperatury powietrza i wzrost opadów razem z wysokością) oraz występowaniem wiatrów lokalnych (m.in. ciepłymi i suchymi wiatrami nazywanymi fenami oraz wiatrami górskimi i dolinnymi). Średnioroczna suma opadów na obszarze gminy wynosi od około 600 mm w części podgórskiej do około 900 mm w części górskiej. Średnia długość okresu wegetacyjnego w części podgórskiej wynosi około 235 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi od ok. -1°C do -3 °C, a w lipcu od ok. 15 °C do 18°C, co przekłada się na średnią roczną temperaturę wynoszącą od ok. 8°C w części podgórskiej oraz do 6°C w części górskiej. Na terenie tym dominują wiatry południowe i zachodnie, ze średnią roczną prędkością wiatru 3,5 m/s.

Rysunek 3. Położenie gminy Pieszyce na tle dzielnic rolniczo-klimatycznych Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.wiking.edu.pl>

Stan powietrza

Zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego, w polskim prawie środowiskowym określone są głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza atmosferycznego, jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane jako: „emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska” (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

W obszarze gminy Pieszyce można wyodrębnić dwa rodzaje zanieczyszczeń powietrza – tzw. emisję liniową i emisję powierzchniową. Źródłem największej emisji liniowej jest ruch drogowy wzdłuż głównego ciągu komunikacyjnego tj. drogi wojewódzkiej nr 383. Wielkość

emisji ze źródeł komunikacyjnych zależna jest m.in. od natężenia ruchu pojazdów i stosowanego paliwa. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji zanieczyszczeń ma tzw. emisja wtórna z unoszenia się pyłu PM10 z nawierzchni dróg. Źródłem emisji powierzchniowej mogą być zanieczyszczenia emitowane z indywidualnych źródeł ciepła budynków (tzw. niska emisja), w których spalane są paliwa wysokoemisyjne. W wyniku spalania materiałów opałowych, oprócz ciepła, powstają również gazy spalinowe oraz popioły i żużle (w przypadku paliw stałych).

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykonuje roczne oceny jakości powietrza. W przypadku województwa dolnośląskiego ocena dokonywana jest w podziale na 3 strefy – Aglomerację Wrocławską, miasto Wałbrzych oraz strefę dolnośląską. Obszar gminy Pieszyce mieści się w strefie dolnośląskiej, wobec czego w poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy dolnośląskiej w 2021 r. Ocena poziomów substancji w powietrzu odbywa się pod kątem ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, co zaprezentowano poniżej.

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny							Kryterium – poziom docelowy						Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Faza I	Faza II														
Strefa dolnośląska	PL0205	A	A	C	C	C1	A	A	A	C	C	A	A	A	D2

Źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskiej za rok 2021

Tabela 4. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
		Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂		NO _x			
Strefa dolnośląska	PL0205	A		A		A	D2

Źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskiej za rok 2021

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM10, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM2,5.

Natomiast substancje oceniane ze względu na ochronę roślin to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe

w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

Roczna ocena jakości powietrza za 2021 r. w strefie dolnośląskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM₁₀ (śr. 24-godz. i śr. roczna); pył PM_{2,5} (śr. roczna),
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (II faza), (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM_{2,5} (śr. roczna),
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – benzo(a)piren B(a)P (śr. roczna); arsen (śr. roczna),
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O₃ (śr. 8-godz.); (kryterium ochrona roślin) - ozon O₃ (AOT40).

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanej stacji monitoringu jakości powietrza w ramach badań prowadzonych przez GIOŚ. Dla potrzeb dokonania rocznej oceny jakości powietrza za rok 2021 wykorzystano wyniki modelowania matematycznego jakości powietrza przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania.

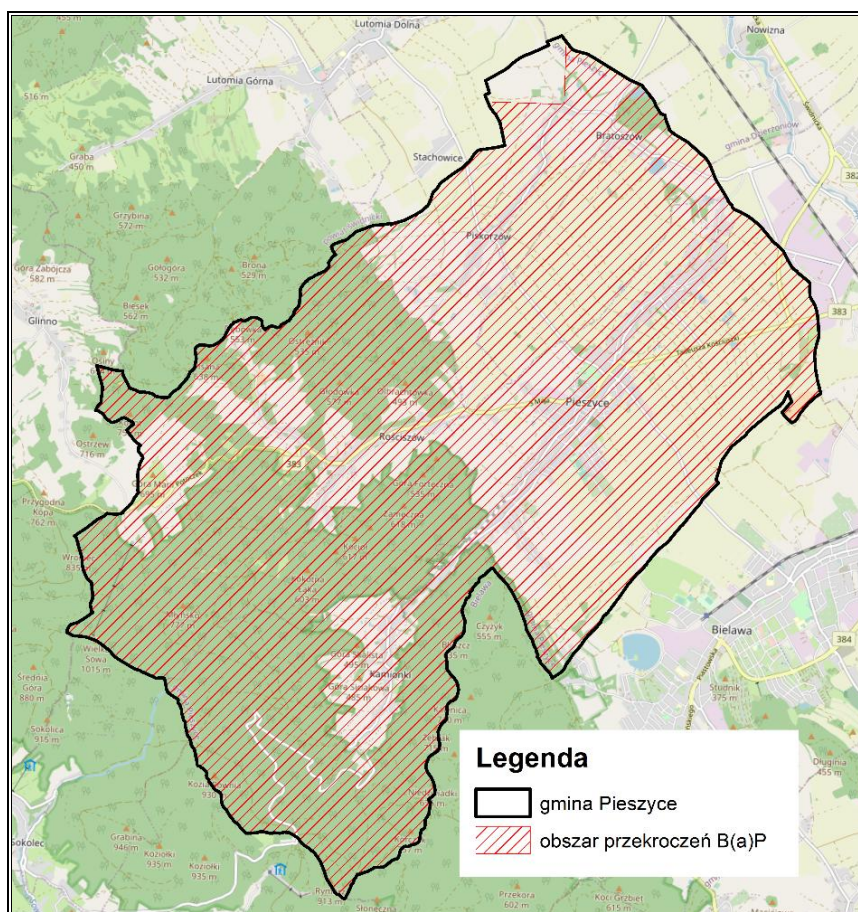
Metodą uzupełniającą w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń powietrza jest, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu¹. Obliczenia wykonywane są na podstawie danych dotyczących wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz danych meteorologicznych i geograficznych. Analizy stanu zanieczyszczenia powietrza wykonywane na podstawie modelowania matematycznego dostarczają informacji o jakości powietrza na obszarze

¹ Realizacja modelowania stężenia wybranych zanieczyszczeń na potrzeby wsparcia rocznej oceny jakości powietrza w strefach w Polsce, zgodnie z zapisami ustawy – Prawo Ochrony Środowiska (art. 88 ust. 6 ustawy – Poś), od 2019 r. została powierzona Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ-PIB).

całego kraju (w tym na terenie gminy Pieszyce) oraz umożliwiają wyznaczenie obszarów przekroczeń norm jakości powietrza².

W ocenie jakości powietrza za 2021 r., na terenie gminy Pieszyce, ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i docelowych zanieczyszczeń, stwierdzono przekroczenie dla stężenia benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe zawieszonym PM10. Dla pozostałych zanieczyszczeń nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych. W odniesieniu do kryteriów ochrony roślin, w 2021 roku, na przeważającym obszarze województwa dolnośląskiego, przekroczony został poziom długoterminowy ozonu.³

Rysunek 4. Zasięg obszaru przekroczenia poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia na terenie gminy Pieszyce, w 2021 r.

Źródło: Dane Inspekcji Ochrony Środowiska, uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Jednocześnie w roku kalendarzowym 2021 na terenie gminy Pieszyce, wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych:⁴

² Normy jakości powietrza zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jednolity: Dz.U. z 2021 roku, poz. 845).

³ Dane Inspekcji Ochrony Środowiska, uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

⁴ Dane Inspekcji Ochrony Środowiska, uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

- Dwutlenek azotu: $S_a = 9 - 12 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Dwutlenek siarki:⁵ $S_a = 4 - 5 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Pył zawieszony PM10: $S_a = 12 - 25 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Pył zawieszony PM2,5: $S_a = 6 - 19 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Benzen: $S_a = 0,5 - 1,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Ołów:⁶ $S_a = 0,01 - 0,02 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Benzo(a)piren:⁷ $S_a = 1,4 - 6,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$;

W celu przywrócenia obowiązujących standardów należy podjąć działania na rzecz poprawy jakości powietrza we wskazanych obszarach, gdzie zostały przekroczone dopuszczalne wartości.

Najwyższe stężenia B(a)P zanotowano na terenach, gdzie emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków jest dominująca. W sezonie grzewczym wielkości stężeń B(a)P były bardzo wysokie, natomiast w okresie letnim niskie. Najwyższy poziom stężenia benzo(a)piranu odnotowywany w okresie grzewczym dodatkowo uzasadnia konieczność wdrażania na terenie województwa, a więc gminy Pieszyce nowych rozwiązań mających na celu racjonalizację wykorzystania energii oraz promowanie wykorzystania źródeł odnawialnych. Wśród przypuszczalnych głównych przyczyn przekroczeń stężeń substancji B(a)P należy wymienić:

- stosowanie paliw o wysokiej zawartości popiołu i siarki wraz ze spalaniem śmieci w kotłach o niskiej sprawności cieplnej,
- wysoki udział indywidualnego ogrzewania na paliwa stałe w ogólnym bilansie energetycznym,
- eksploatację instalacji energetycznych o małej mocy,
- oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na drogach,
- niski poziom życia ludności,
- niski poziom wiedzy ekologicznej,
- niedostateczny poziom wydatków budżetowych na realizację programów ochrony powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

⁵ Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami powyżej 100 tys. mieszkańców.

⁶ Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

⁷ Stężenie w pyłe zawieszonym PM10. Dla benzo(a)pirenu w pyłe PM10 nie został w polskim prawie określony poziomy dopuszczalny. Oceny zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem dokonuje się w oparciu o poziomy docelowy, który jest wartością średnioroczną.

Gmina Pieszycy podejmuje działania w zakresie poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji. Mieszkańcy mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie na wymianę źródła ciepła na ekologiczne oraz montaż odnawialnych źródeł energii.

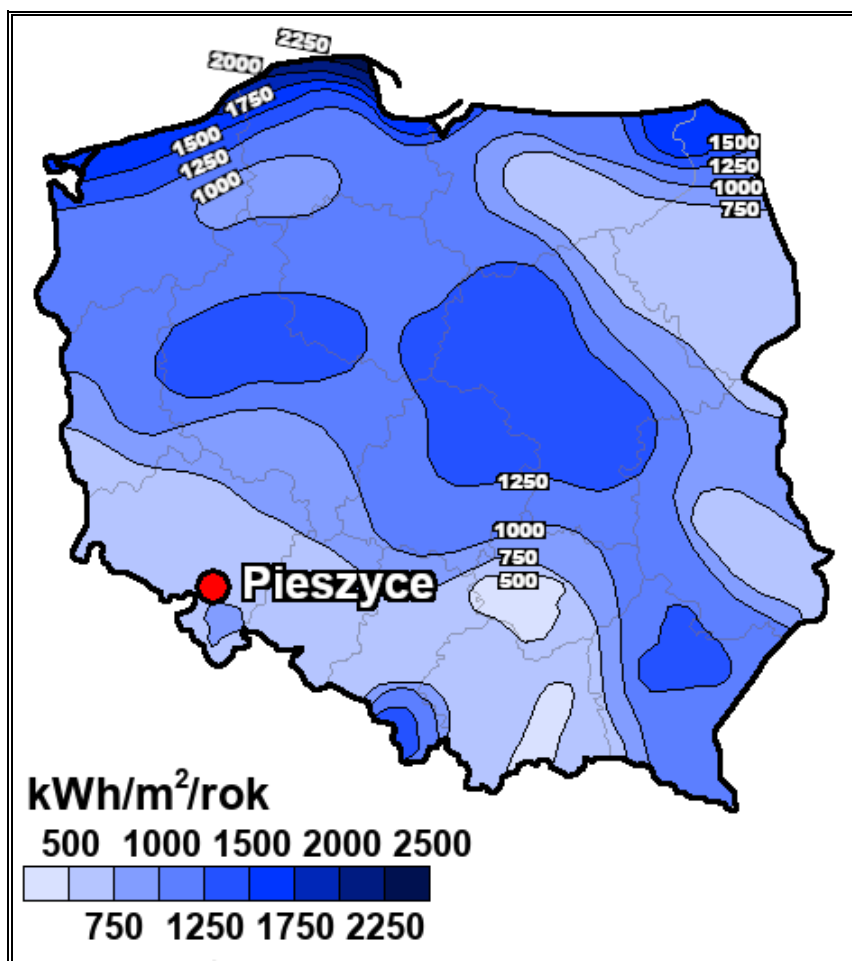
Odnawialne Źródła Energii (OZE)

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego, a w efekcie poprawa jakości powietrza może nastąpić także poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Odnawialnymi źródłami energii są odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące przede wszystkim energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną, energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Efektywność pracy instalacji wykorzystujących energię odnawialną uzależniona jest jednak od potencjału wykorzystania poszczególnych źródeł i uwarunkowań obszaru, na którym zostaną zlokalizowane.

Energia wiatru

Poniższy rysunek przedstawia mezoskalową mapę wiatrów z izoliniami rocznej podaży surowej energii wiatru, niesionej przez strugę wiatru o powierzchni przekroju 1 m^2 na wysokości 30 m nad poziomem gruntu (30 m n.p.g.). Z analizy mapy wynika, że gmina znajduje się w strefie mało korzystnych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej, bowiem na jej terenie energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi ok. $750 \text{ kWh/m}^2/\text{rok}$. Na terenie gminy Pieszycy nie są zlokalizowane elektrownie wiatrowe.

Rysunek 5. Położenie gminy Pieszycy na mapie energii wiatru w kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Opracowanie 2001, Warszawa

Energia wody

Energia wody wykorzystywana jest głównie do wytwarzania energii elektrycznej za pośrednictwem turbiny wodnej połączonej z prądnicą. Elektrownie wodne buduje się najczęściej na terenach górzystych lub w miejscach, gdzie jest możliwe piętrzenie wody. Wyższe spiętrzenie i większa masa przepływającej wody przyczyniają się do większej ilości energii elektrycznej możliwej do wytworzenia. Małe elektrownie wodne (MEW) dzieli się dodatkowo na: mikro elektrownie wodne, mini elektrownie wodne, małe elektrownie wodne.

Na terenie gminy Pieszycy obecnie nie funkcjonuje żadna mała elektrownia wodna (MEW).

Energia z biomasy

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2022 r. poz. 403) biomasa to ulegające biodegradacji części produktów, odpady lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów

przemysłu, w tym z chowu i hodowli ryb oraz akwakultury, a także ulegająca biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, w tym z instalacji służących zagospodarowaniu odpadów oraz uzdatniania wody i oczyszczania ścieków.

Duże zasoby ziem wykorzystywanych rolniczo stwarzają możliwość wykorzystania biomasy w energetyce cieplnej. Zatem z powodu rolniczego charakteru obszaru wiejskiego gminy, biomasa wykorzystywana jest do produkcji energii na indywidualne potrzeby w gospodarstwach.

Energia z biogazu

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii biogaz to gaz uzyskany z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Z kolei biogaz rolniczy jest gazem otrzymywanym w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, lub biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne, z wyłączeniem biogazu pozyskanego z surowców pochodzących ze składowisk odpadów, a także oczyszczalni ścieków, w tym zakładowych oczyszczalni ścieków z przetwórstwa rolno-spożywczego, w których nie jest prowadzony rozdział ścieków przemysłowych od pozostałych rodzajów osadów i ścieków.

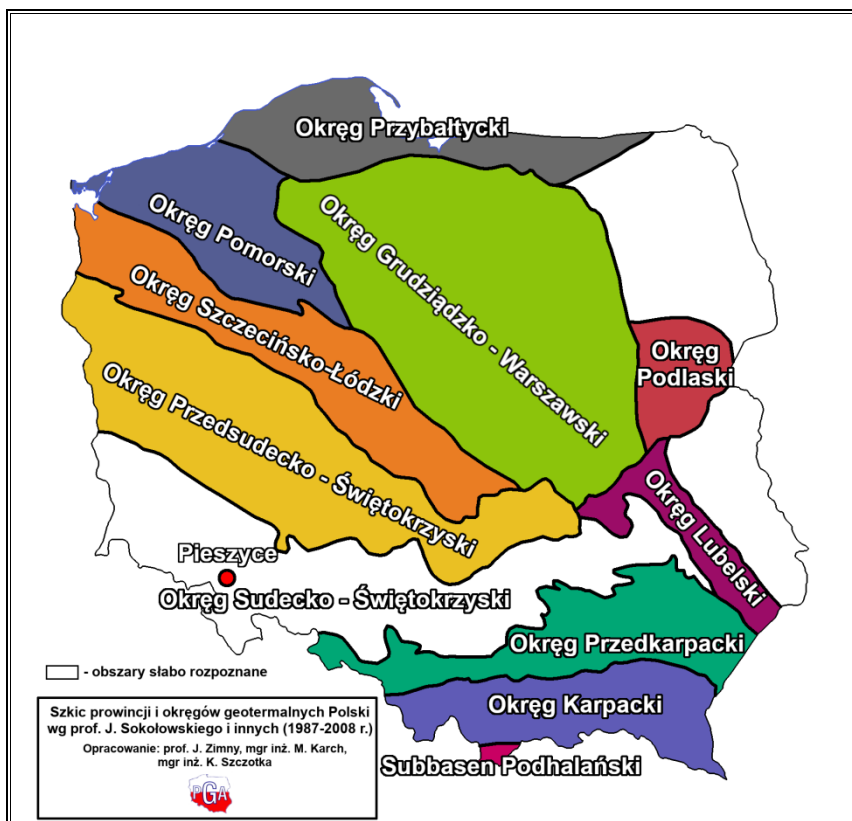
Na obszarze gminy nie funkcjonuje obecnie żadna biogazownia.

Energia geotermalna

Gmina Pieszyce znajduje się na terenie sudecko-świętokrzyskiego okręgu geotermalnego. Teren na którym jest zlokalizowana jest słabo rozpoznany. Temperatura wód geotermalnych na głębokości 2000 m p.p.t. wynosi tutaj około 55-60°C. Uznaje się, że wydobycie wód geotermalnych jest opłacalne, gdy do głębokości 2 km temperatura osiąga 65°C. Należy jednak uwzględnić jeszcze inne czynniki determinujące opłacalność wydobycia – mineralizację, głębokość zalegania złoża czy wydajność eksploatacyjną.

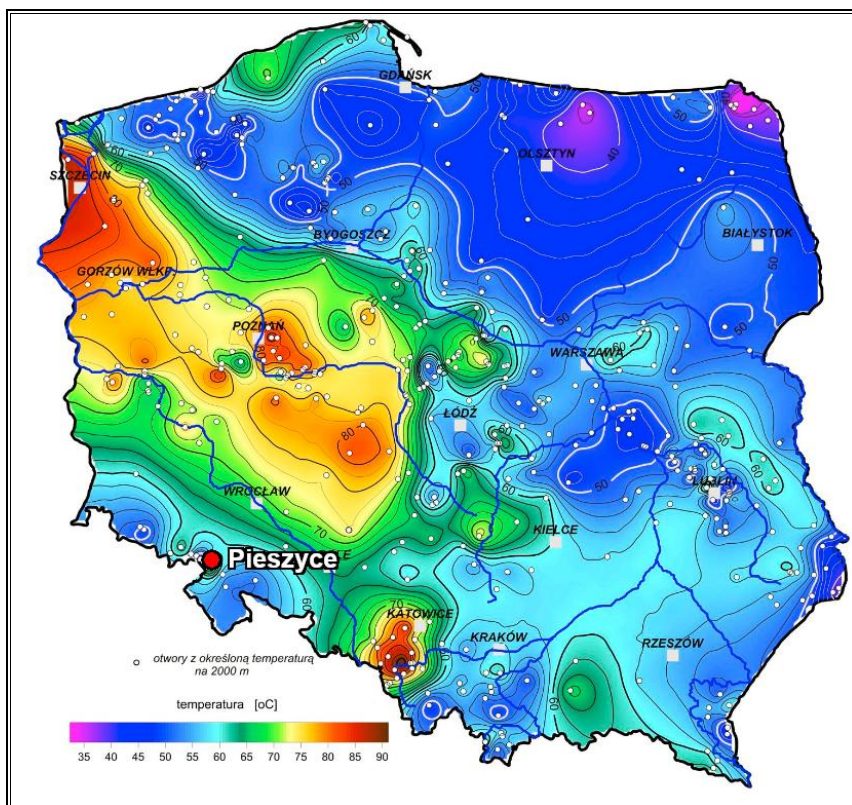
Na terenie gminy energia geotermalna nie jest wykorzystywana na szerszą skalę. Jednak, w związku ze wzrostem zainteresowania społeczeństwa wykorzystaniem pomp ciepła w budynkach indywidualnych w ciągu ostatnich kilku lat, na terenie gminy występują takie instalacje.

Rysunek 6. Położenie gminy Pieszycy na mapie okręgów geotermalnych w Polsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pga.org.pl/>

Rysunek 7. Położenie gminy Pieszycy na mapie rozkładu temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.

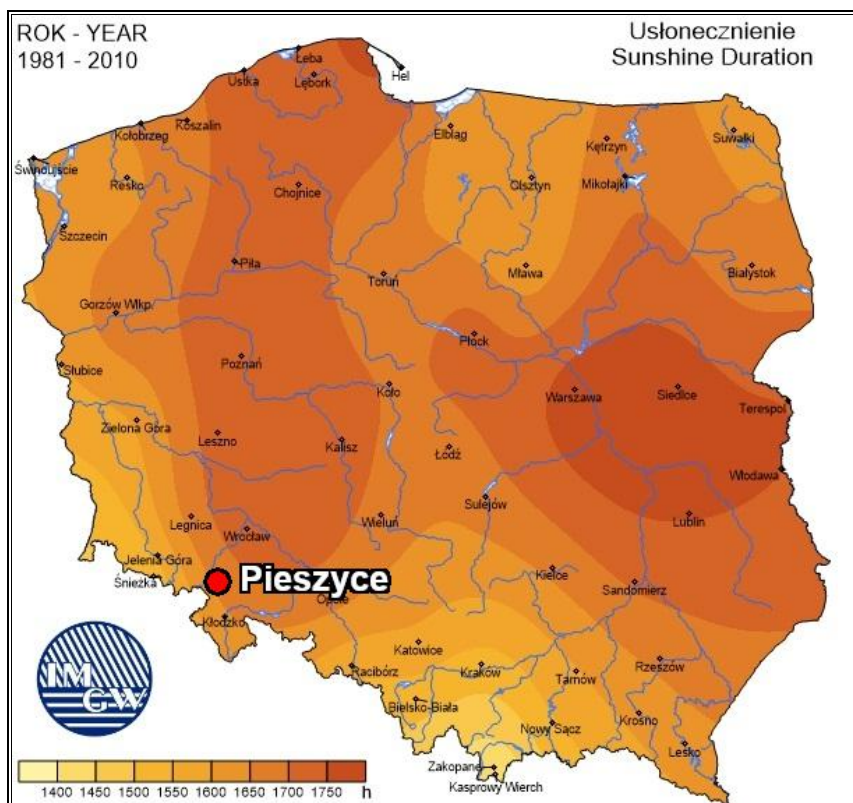

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl/>

Energia słoneczna

Warunki dla rozwoju energetyki słonecznej w województwie dolnośląskim są korzystne. Gmina Pieszyce położona jest na obszarze, gdzie usłonecznienie w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi około 1 650 godzin i należy do średniego w Polsce. Oznacza to, że gmina posiada potencjał w zakresie wykorzystania energii słonecznej na cele c.o. i c.w.u.

Rysunek 8. Położenie gminy Pieszyce na mapie usłonecznienia na terenie Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, <http://klimat.pogodynka.pl>

Na terenie gminy występują korzystne warunki do instalacji urządzeń wykorzystujących energię słoneczną. Ponadto w ostatnich latach wzrosło zainteresowanie wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz ich dostępność. Można zatem wnioskować, że na jej terenie wśród właścicieli prywatnych zlokalizowane są indywidualne instalacje wykorzystujące energię słoneczną.

Podsumowanie: analiza SWOT**Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — dobre warunki klimatyczne do montażu instalacji odnawialnych źródeł energii, — funkcjonująca sieć gazowa z możliwością dalszej rozbudowy, — dotacje dla mieszkańców na wymianę starych kotłów na nowe ekologiczne źródła ciepła. 	<ul style="list-style-type: none"> — stwierdzone na obszarze gminy przekroczenie dla stężenia benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe zawieszonym PM10, — wykorzystanie nieekologicznych nośników ciepła przez gospodarstwa domowe powodujące niską emisję.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — możliwość rozbudowy sieci gazowej i ciepłowniczej na obszarze gminy, — edukacja ekologiczna mieszkańców, — rozwój nowych technologii energetycznych, bazujących na odnawialnych źródłach energii. 	<ul style="list-style-type: none"> — rosnące koszty inwestycji OZE, — wzrost cen nośników energii wykorzystywanych na cele grzewcze, — wzrost natężenia ruchu na szlakach komunikacyjnych, — zmiany klimatu.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.2 Zagrożenia hałasem**Źródła hałasu na obszarze gminy**

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównym źródłem emisji hałasu do środowiska na terenie gminy jest ruch samochodowy na drodze wojewódzkiej nr 383. Bardzo obciążone są zwłaszcza obszary miejskie, gdzie następuje wymieszanie się ruchu tranzytowego z ruchem lokalnym. Ponadto źródłem hałasu na terenie gminy są również liczne zakłady usługowe, które działają przede wszystkim w budownictwie oraz handlu hurtowym i detalicznym. Stanowią one jednak niewielkie źródło hałasu i nie są mocno uciążliwe dla mieszkańców.

Na obszarze gminy występuje również sieć ścieżek rowerowych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2020 ich długość wyniosła 6,8 km i wzrosła od roku 2017 o 44,68%.

Badania natężenia hałasu

Ochroną akustyczną objęte są tylko określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale). Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów

przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężenia hałasu jest także monitoring.

W latach 2020-2021 w ramach PMŚ w zakresie monitoringu hałasu drogowego nie prowadzono badań na terenie gminy Pieszyce. W roku 2021 w miejscowości Pieszyce przy ul. T. Kościuszki 42 na drodze wojewódzkiej nr 383 zostały przeprowadzone pomiary okresowe (zgodnie art. 175 ustawy Poś) przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu. Punkt pomiarowy został zlokalizowany na terenie zabudowy mieszkaniowo-usługowej, a zmierzony poziom równoważny hałasu dla pory dnia wynosił 65,2 dB (wartość dopuszczalna 65,0 dB) oraz dla pory nocy 56,6 dB (wartość dopuszczalna 56,0 dB), co oznacza przekroczenie dopuszczalnych wartości.⁸

Podsumowanie: analiza SWOT

Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — brak dróg o dużym natężeniu ruchu będących źródłem uciążliwego hałasu, — brak dużych zakładów przemysłowych, o nadmiernej emisji hałasu, — występujące ścieżki pieszo – rowerowe. 	<ul style="list-style-type: none"> — stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na obszarze gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — uwzględnianie w mpzp zapisów dotyczących ograniczania uciążliwości powodowanych przez hałas, — remonty nawierzchni dróg publicznych, — stosowanie rozwiązań technicznych lub technologicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu. 	<ul style="list-style-type: none"> — wzrost natężenia ruchu pojazdów na drogach, — rosnące koszty inwestycji drogowych.

Źródło: Opracowanie własne

⁸ Dane Inspekcji Ochrony Środowiska, uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

3.2.3 Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne występuje powszechnie w środowisku, przy czym ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które występują na terenie gminy Pieszycy, należą m.in.:

- stacje i linie energetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych (PEM), odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Do końca 2020 r. pomiary PEM prowadzono w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r., poz. 2311). Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa, na obszarze miast w dwuletnim cyklu pomiarowym oraz na terenie gminy wiejskiej w czteroletnim cyklu pomiarowym.

Badania natężeń pól elektromagnetycznych prowadzone były w ramach PMŚ na terenie Pieszyc w 2021 r. w jednym punkcie przy ul. Kopernika 10. Badania wykazały, że w ww. punkcie pomiarowym zmierzona wartość nie przekraczała poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych i wynosiła 0,8 V/m.

Ponadto w ostatnich latach przeprowadzono również badania poziomu natężenia pola elektrycznego w otoczeniu niektórych stacji bazowych na terenie gminy. Wykazały one dotrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

W lipcu 2021 roku uruchomiony został ogólnodostępny, bezpłatny system SI2PEM, dzięki któremu możliwe jest sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranych miejscach na terenie całego kraju. System ten, oparty jest na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi. Zgodnie z przeprowadzoną symulacją z dnia 23 grudnia 2021 r. rozkładu pola elektromagnetycznego przy założeniu, że stacje bazowe, działają obsługując typowy komercyjny ruch z typową średnią wartością wykorzystania mocy zadeklarowaną przez właściciela, na obszarze całej gminy poziom pola elektromagnetycznego wynosi ok. 1% wartości granicznej.

Istniejące urządzenia na terenie gminy Pieszycy nie stanowią większego zagrożenia. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy jednak uwzględniać następujące działania: wprowadzać zakazy lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych, a także ograniczać lokalizowanie stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — prowadzone badania poziomu PEM na obszarze gminy w ramach PMS, — przeprowadzone badania poziomu natężenia pola elektrycznego w otoczeniu niektórych stacji bazowych na terenie gminy, — brak urządzeń powodujących większe zagrożenie w zakresie emisji szkodliwych fal elektromagnetycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> — linie elektroenergetyczne najwyższego i wysokiego napięcia zlokalizowane na obszarze gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — uwzględnianie w mpzp zapisów dotyczących ograniczania infrastruktury technicznej emitującej promieniowanie elektromagnetyczne w bezpośrednim sąsiedztwie terenów przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową. 	<ul style="list-style-type: none"> — rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet) i urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne.

Źródło: Opracowanie własne

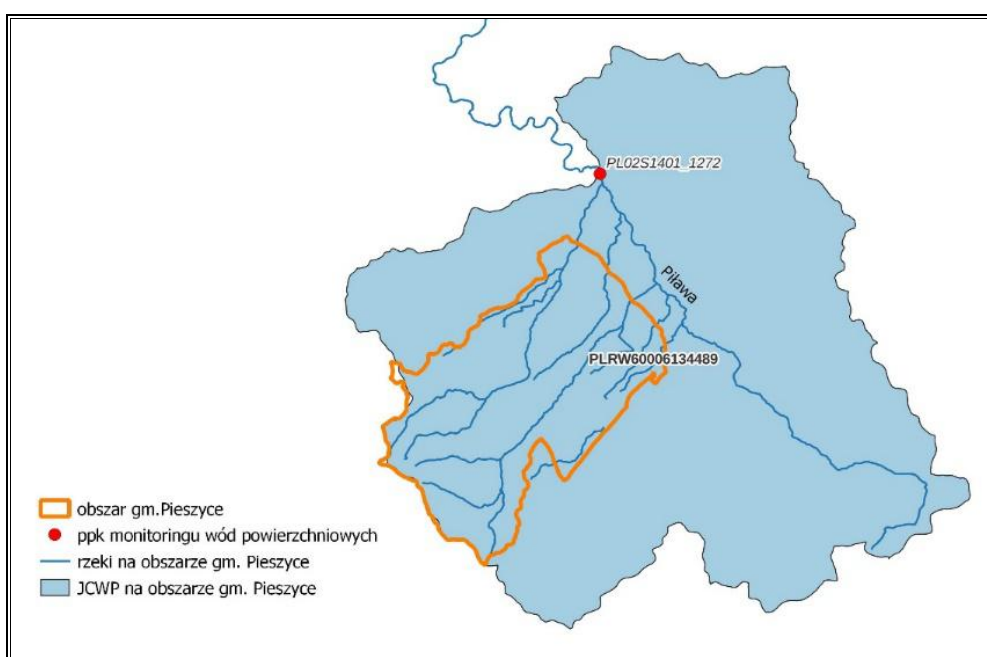
3.2.4 Gospodarowanie wodami

Jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych

Gmina Pieszyce pod względem hydrograficznym położona jest w obszarze dorzecza Odry, w granicach zlewni Piławy i jej dopływów m.in. Pieszyckiego Potoku, Grzybówki i Potoku Kłomnica. Są to typowe górskie potoki, charakteryzujące się gwałtownym i szybkim spływem. Na terenie gminy brak jest większych zbiorników wodnych. Występują jedynie mniejsze jeziora, zbiorniki oraz stawy.

Na obszarze gminy Pieszyce znajduje się jedna jednolita części wód powierzchniowych (JCWP): PLRW60006134489 – Piława od źródła do Gniłego Potoku.

Rysunek 9. Lokalizacja jednolitych części wód na obszarze gminy Pieszyce

Źródło: Dane Inspekcji Ochrony Środowiska, uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska
Ocena stanu wód powierzchniowych wykonywana jest w odniesieniu do jednolitych części wód na podstawie wyników PMŚ. Stan jednolitych części wód powierzchniowych ocenia się przez porównanie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego / potencjału ekologicznego i stanu chemicznego.

Klasyfikację i ocenę JCWP wykonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 2149) i z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych

części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1475).

Wyniki badań z roku 2021 aktualnie podlegają weryfikacji. Zgodnie z §14 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. (Dz. U. 2021, poz. 1475) klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych oraz klasyfikacji wskaźników stanu chemicznego JCWP dokonuje się do dnia 30 czerwca roku bezpośrednio następującego po roku wykonania badań. Natomiast zgodnie z §15 ww. rozporządzenia klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego JCWP oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się do dnia 30 września roku, w którym przypadają klasyfikacja i ocena, na podstawie najbardziej aktualnych wyników badań z ostatnich 6 lat.

Ogólna ocena stanu wód wykonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1475) wykazała, że JCWP PLRW60006134489 – Piława od źródła do Gniłego Potoku odznacza się złym stanem wód.

Szczegółowe wyniki oceny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Pieszycy⁹

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
						Stan lub potencjał	Stan chemiczny
PLRW60006134489	Piława od źródła do Gniłego Potoku	6	SZCW	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny	dobry

Objaśnienie:

Typ JCWP:

— 6: Potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych,

Status:

— SZCW: Silnie Zmieniona Część Wód.

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Tabela 9. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Pieszycy

Nazwa ocenianej jcw	Kod jcw	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU jcw (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Piława od źródła do Gniłego Potoku	PLRW60006134489	MD	5 (2018)	>1 (2018)	>2 (2018)	2 (2018)	5 zły potencjał ekologiczny (2018)	poniżej dobrego (2018)	zły stan wód (2018)

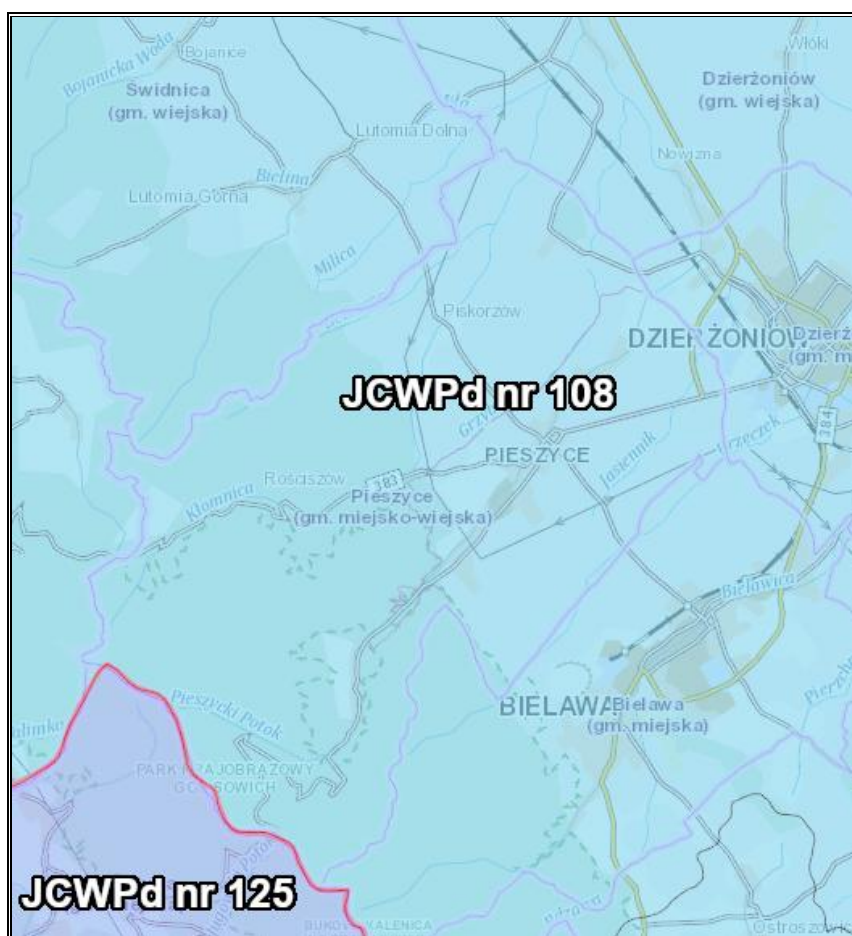
Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

⁹ Na obszarze gminy obecnie obowiązuje aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry na lata 2016-2021 (aPGW), której okres obowiązywania został wydłużony do 22 grudnia 2022 r., zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2368).

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Według podziału Polski na 172 JCWPd, teren gminy leży na obszarze dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): nr 108 (PLGW6000108) i nr 125 (PLGW6000125a).

Rysunek 10. Położenie gminy Pieszyce na tle JCWPd nr 108 i 125

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/>

Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, badania i ocena stanu chemicznego wód podziemnych, wykonywane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd). Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Wykonawcą badań oraz oceny stanu wód w zakresie elementów fizykochemicznych, oraz ilościowych jest Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB).

Kompleksowa ocena stanu (chemicznego i ilościowego) JCWPd badanych w ramach monitoringu diagnostycznego w roku 2019, wykonana przez PIG-PIB, wykazała stan ogólny dobry JCWPd nr 108 i 125.

Tabela 10. Ocena stanu JCWPd nr 108 i 125 w 2019 r.

Wynik oceny stanu JCWPd nr 108 w 2019 r.	Chemiczny	Dobry
	Ilościowy	Dobry
	Ogólny	Dobry
Wynik oceny stanu JCWPd nr 125 w 2019 r.	Chemiczny	Dobry
	Ilościowy	Dobry
	Ogólny	Dobry

Źródło: PIG – PIB, Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019

Główny Zbiornik Wód Podziemnych

Najbliższym udokumentowanym Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych (GZWP) jest znajdujący się w odległości ok. 23 km na zachód od obszaru gminy zbiornik Niecka wewnątrzsudecka Krzeszów (nr 342). Jest to zbiornik o powierzchni 49,30 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 16 070 m³/d. Położony jest on na głębokości od 15 m p.p.t. do 304 m p.p.t. Wody poziomu zbiornikowego cechują się dobrym stanem chemicznym (klasa I) i nie wymagają uzdatniania. Poziom wodonośny zbiornika o reżimie naporowym, lokalnie artezyjskim charakteryzuje się dobrą izolacją i bardzo małą podatnością na zanieczyszczenia wód podziemnych, co potwierdza ponad 25-letni czas migracji zanieczyszczeń do poziomu zbiornikowego, a ponadto znaczną część powierzchni zajmują obszary chronione hydrodynamicznie. W związku z powyższym nie wyznaczono obszaru ochronnego dla GZWP nr 342. Wody zbiornika podlegają ochronie zwykłej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.¹⁰

Zagrożenie i ryzyko powodziowe

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza duże prawdopodobieństwo wystąpienia tam zjawiska powodzi. Ryzyko powodzi natomiast oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie gminy Pieszyce nie występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzek.

¹⁰ PIG-PIB, *Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*, Warszawa 2017

Potencjalne zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych powodowane są głównie przez działalność antropogeniczną na terenie zlewni, głównie rolnictwo. Do głównych zagrożeń zasobów i jakości wód na terenie gminy Pieszyce należy zaliczyć:

- emisję ścieków komunalnych,
- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych,
- spływ powierzchniowy biogenów z pól i niewłaściwe składowanie nawozów naturalnych.

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich. Rozproszenie zabudowy mieszkaniowej na obszarze gminy sprawia, że budowa kanalizacji sanitarnej jest często ekonomicznie nieuzasadniona. W takiej sytuacji, mieszkańcy obszarów nieskanalizowanych korzystają ze zbiorników bezodpływowych (szamba), opróżnianych przez wyspecjalizowane firmy oraz z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Korzystanie z nieszczelnego szamba grozi skażeniem bakteriologicznym gleby oraz wody wokół posesji, a zanieczyszczenia chemiczne są wchłaniane przez rośliny, w tym warzywa i zboża. Szkodliwe związki chemiczne rozprzestrzeniają się także na większe odległości, skażając wody podziemne.

Zagrożeniem może być również eksploatacja przydomowych oczyszczalni ścieków, z których niedostatecznie oczyszczone ścieki bytowe mogą bez kontroli być wprowadzane do gruntu, zanieczyszczając wody podziemne.

Na czystości wód mają wpływ również spływy powierzchniowe zanieczyszczeń, obciążone głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez niewłaściwe przechowywanie i stosowanie nawozów mineralnych i organicznych, nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz niewłaściwe wykonywanie zabiegów agrotechnicznych.

W przypadku nadmiernego, długotrwałego spływu składników biogennych do wód, dochodzi do ich przeżyźnienia. Proces ten, zwany eutrofizacją prowadzi do szeregu konsekwencji tj. zakwity (gwałtowny rozwój makrofitów i toksycznego fitoplanktonu – glony, sinice), zakwaszenie wód, pogłębienie strefy beztlenowej, spadek przezroczystości wody, wymieranie ichtiofauny, znaczne pogorszenie walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód. W efekcie, zbiornik wodny ulega postępującej degradacji, która może doprowadzić do jego całkowitego zaniku na skutek zarastania. Eutrofizacja stanowi obecnie ogromne zagrożenie dla wszystkich wód powierzchniowych na terenie Polski ze względu na

nadużywanie nawozów i środków ochrony roślin, które dostają się do wód na skutek spływu powierzchniowego.

Rolnictwo zanieczyszcza wodę poprzez niewykorzystane składniki środków ochrony roślin, czy nawozów, nieodpowiednie miejsca składowania i przechowywania odchodów zwierzęcych (stałych i płynnych), które znajdują się w pobliżu obór, chlewików, czy kurników. Powodem zanieczyszczeń wód są także wybiegi dla zwierząt i drobiu oraz miejsca spływu wód z terenu zagród, jak również miejsca składowania kiszonki. Wszystko to może powodować, że jakość wód powierzchniowych i podziemnych nie będzie odpowiadać wymaganym standardom.

Na czystość wód powierzchniowych wpływa również sposób użytkowania melioracji wodnych. Celem melioracji jest regulacja stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochrona użytków rolnych przed powodzią. W sytuacji, kiedy surowe ścieki (bytowe, komunalne, przemysłowe) są odprowadzane bezpośrednio do rowów melioracyjnych, mogą przedostawać się one do wód powierzchniowych oraz gruntowych i znacznie pogarszać ich jakość.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 11. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — monitoring wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez GIOŚ, — dobry stan wód podziemnych, — brak obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy, — realizacja inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — brak monitoringu wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez GIOŚ, — zły stan wód powierzchniowych, — niewystarczający stan infrastruktury kanalizacyjnej na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — zwiększenie ilości punktów monitoringowych wód, — kontynuacja działań z zakresu ochrony wód. 	<ul style="list-style-type: none"> — działalność rolniczo-gospodarcza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową

infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Infrastruktura kanalizacyjna

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2020 długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wyniosła 20,2 km i na przestrzeni lat 2017-2020 wzrosła o 7,8 km tj. 62,90%. Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w roku 2020 wyniosła 3 428 osób, co stanowiło 36,78% wszystkich mieszkańców gminy. W tym samym roku liczba budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej stanowiła 28,8% wszystkich budynków mieszkalnych. Szczegółowe informacje o infrastrukturze kanalizacyjnej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 12. Infrastruktura kanalizacyjna gminy Pieszycy w latach 2017-2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	12,4	17,1	19,8	20,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	258	358	357	455
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	122,9	128,7	141,0	156,8
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej ogółem	osoba	2 603	3 079	3 057	3 428
	%	27,3	32,4	32,5	36,8
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury kanalizacyjnej	%	19,9	19,6	24,6	28,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
Liczba ludności korzystająca z oczyszczalni ścieków zgodnie z danymi GUS w roku 2020 na terenie gminy Pieszycy wyniosła 6 249 osób. W tym samym roku ilość oczyszczanych ścieków łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi w ciągu całego roku wyniosła 176 dam³.

Obszar miejscowości Pieszycy oraz Bratoszów zgodnie z uchwałą nr XXV/242/20 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 28 grudnia 2020 r. włączony został do aglomeracji Dzierżoniów o RLM 43 028. Oczyszczalnią ścieków w powyższej aglomeracji jest oczyszczalnia ścieków zlokalizowana przy ul. Brzegowej 144 w Dzierżoniowie.

Tabela 13. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie w roku 2020

BZT ₅ [mgO ₂ /l]	ChZT [mgO ₂ /l]	Zawiesina ogólna [mg/l]	Azot [mg/l]	Fosfor [mg/l]
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni ścieków				
329,0	596,0	292,0	60,3	6,1
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków				
6,8	25,0	7,0	12,9	0,6

BZT ₅ [mgO ₂ /l]	ChZT [mgO ₂ /l]	Zawiesina ogólna [mg/l]	Azot [mg/l]	Fosfor [mg/l]
Redukcja biogenów [%]				
			79,0	90,0

Źródło: Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, *Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2020 rok*
Średnie wartości poszczególnych wskaźników w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków w Dzierżonowie spełniają wymagania rozporządzenia w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

W pozostałej części gminy, niepodłączonej do sieci kanalizacyjnej, podstawową infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki ściekowej stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe. Ich wykaz w podziale na poszczególne miejscowości prezentuje tabela poniżej.

Tabela 14. Informacje dotyczące ilości zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Pieszycy

Miejscowość	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	Liczba zbiorników bezodpływowych
Bratoszów	1	58
Kamionki	18	106
Pieszycy	19	245
Piskorzów	25	143
Rościszów	17	193
Razem	80	745

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Miasta i Gminy w Pieszcach

Infrastruktura wodociągowa

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie gminy Pieszycy w roku 2020 długość sieci wodociągowej wynosiła 14,3 km i na przestrzeni analizowanych lat (2017-2020) jej długość wzrosła o 1,4 km (10,85%). Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej w roku 2020 wyniosła 6 918 osób, co stanowiło 74,2% wszystkich mieszkańców. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w 2020 roku wyniosło 19,7 m³ i zwiększyło się na przestrzeni ostatnich 4 lat o 10,06%.

Tabela 15. Infrastruktura wodociągowa gminy Pieszycy w latach 2017-2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	12,9	13,0	14,0	14,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	520	529	530	582
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	171,9	176,4	175,6	185,5
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej ogółem	osoba	7 083	7 053	7 005	6 918
	%	74,2	74,3	74,4	74,2
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	17,9	18,5	18,6	19,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
Obszar gminy Pieszycy jest zaopatrywany w wodę z następujących ujęć: ujęcia wody powierzchniowej w Kamionkach i Lasocinie, studnia głębinowa w Kamionkach, studnia głębinowa przy ul. Zamkowej w Pieszycach oraz ujęcie wody powierzchniowej ze Zbiornika w Lubachowie.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniach z badań wody sporządzonymi przez Akredytowane Laboratorium w Dzierżoniowie, stwierdzono przydatność wody do spożycia przez ludzi i brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy, — prowadzenie inwentaryzacji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni. 	<ul style="list-style-type: none"> — niewystarczający stopień skanalizowania i zwodociągowania obszaru gminy, — korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych, spośród których część jest w niedostatecznym stanie technicznym.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — wyposażenie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków, — pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury wodno-ściekowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — niewłaściwe zagospodarowywanie nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości, — niewystarczająca wiedza mieszkańców na temat nielegalnego zrzutu ścieków oraz nielegalne zrzuty ścieków do wód powierzchniowych, — ciągły wzrost i rozwój turystyki.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.6 Zasoby geologiczne

Rzeźba terenu i geologia

Obszar gminy charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu. Część północno-wschodnia leży w równinnym obszarze przedgórze. Najniższym punktem gminy jest obniżenie w dolinie Pieszyczego Potoku na granicy z Dzierżoniowem (około 255 m n.p.m.). Część południowo-zachodnia leży natomiast w obszarze Gór Sowich – niskiego pasma górskiego z zaokrąglonymi grzbietami szczytów i łagodnymi przełęczami. Najwyższym wzniesieniem jest Wielka Sowa (1 014,8 m n.p.m.). Ponadto w głębszych dolinach rzecznych znajdują się naturalne wychodnie skalne. Do czynników kształtujących rzeźbę gminy zaliczyć można również działalność potoków górskich.¹¹

Dodatkowo do rzeźby terenu należy dodać też antropogeniczne formy ukształtowania terenu utworzone przez człowieka, do których na obszarze gminy zaliczyć można głównie nasypy drogowe i kanały prowadzące strumienie oraz wyrobiska będące pozostałością eksploatacji złóż.

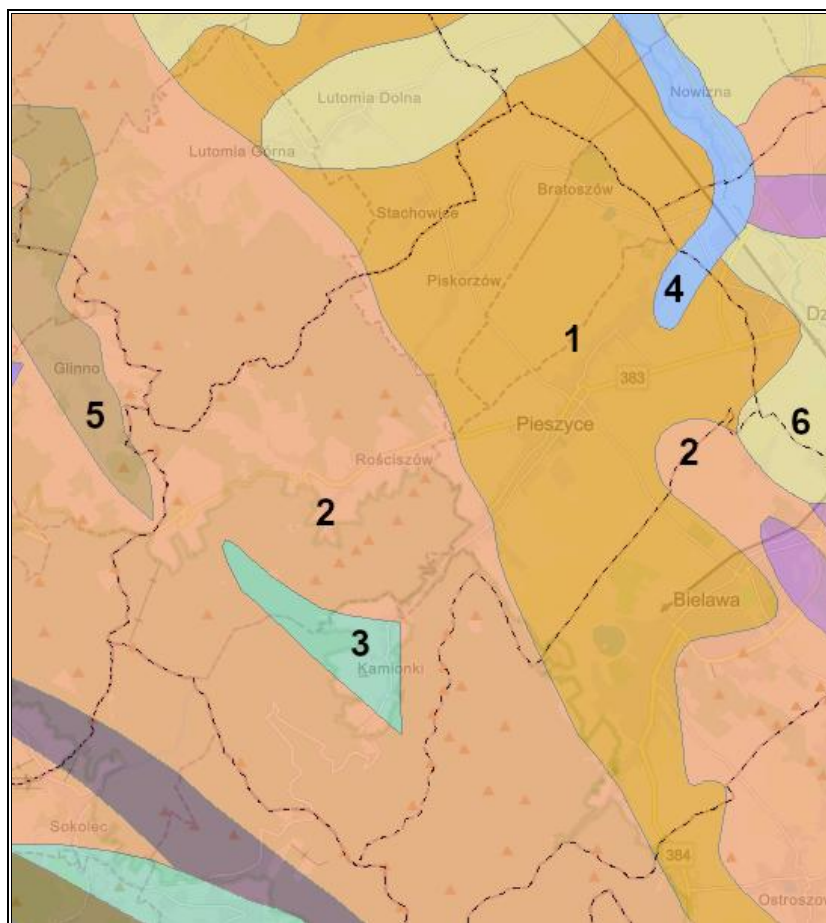
Pod względem geologicznym teren gminy leży w obszarze dwóch jednostek tektonicznych tj. Obniżenia Podsudeckiego i Gór Sowich. Obniżenie zbudowane jest przede wszystkim z osadów mioceńskich oraz piasków, żwirów i glin czwartorzędowych, natomiast Góry Sowie budują zespoły młodoproterozoiczne paragnejsy i migmatyty z niewielkimi ciałkami amfibolitów, granulitów i perydytów. W okolicach Kamionek w profilach skał zaobserwować można również łupki szarogłazowe, piaszczyste i ilaste z wkładkami organogenicznych wapieni, natomiast w górnej części profilu – zlepieńce polimiktyczne z udziałem kwarcu mlecznego.¹²

Głównymi utworami przypowierzchniowymi występującymi na terenie gminy Pieszyce są zlokalizowane w jej części północno-wschodniej (równinnej) gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe wykształcone podczas zlodowacenia środkowopolskie oraz występujące w części południowo-zachodniej (górskiej) gnejsy i migmatyty nierozdzielone oraz granulity uformowane w ordowiku. Szczegółowe rozmieszczenie utworów przypowierzchniowych gminy Pieszyce przedstawia rysunek poniżej.

¹¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pieszyce

¹² jw.

Rysunek 11. Mapa utworów przypowierzchniowych gminy Pieszyce

Legenda:

1. Gliny zwałowe, ich zwierzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe (złodowacenia środkowopolskie),
2. Gnejsy i migmatyty nierozdzielone, granulity (ordowik),
3. Złepieńce, szarogłazy, mułowce, podrzędnie ilowce i ryolity (pensylwan),
4. Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły (holocen),
5. Złepieńce, fanglomeraty i brekcje osadowe (turnej),
6. Piaski i żwiry sandrowe (złodowacenia środkowopolskie).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl/>

ZŁOŻA, TERENY I OBSZARY GÓRNICZE

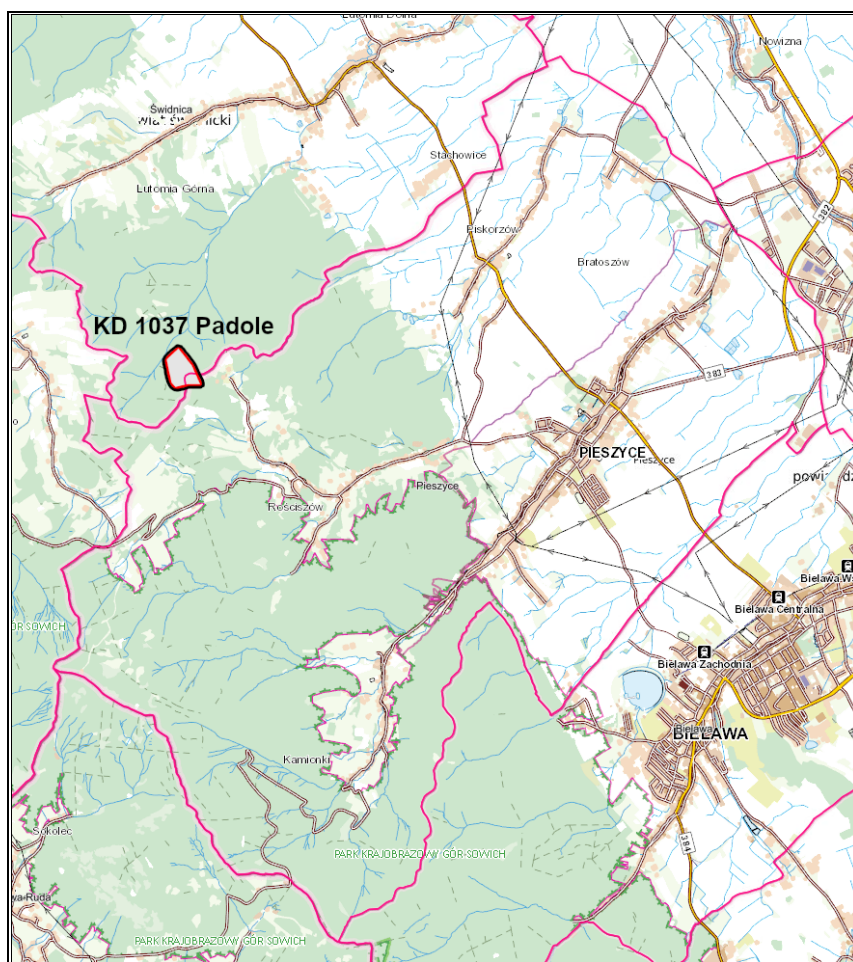
Na obszarze gminy stwierdzono występowanie jednego złoża kamieni łamanych i blocznych, na którym nie jest prowadzona eksploatacja. Na obszarze tym nie występują obszary górnicze. Charakterystykę powyższego złoża przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy Pieszyce

Numer złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Kopalina główna	Stan zagospodarowania	Forma złoża	Sposób eksploatacji	System eksploatacji
KD 1037	Padole	16,42	Kamienie łamane i bloczne	złoże rozpoznane wstępnie	pokładowa	odkrywkowy	ścianowy

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

Rysunek 12. Złoże Padole na terenie gminy Pieszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

OSUWISKA

Osuwisko jest przemieszczeniem się mas ziemnych, powierzchniowej zwierzchniny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka. Ruchy masowe ziemi stanowią w niektórych przypadkach zagrożenie dla obiektów budowlanych posadowionych na uruchomionej powierzchni oraz zagrożenie dla życia i zdrowia.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Ochrony Przeciwoświskowej SOPO), na terenie gminy nie zostały przeprowadzone badania w kierunku zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

Podsumowanie analiza SWOT**Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne**

Mocne strony	Słabe strony
— brak.	— brak występowania w obszarze gminy złóż kopalin o potencjale gospodarczym.
Szanse	Zagrożenia
— rozwój nowych technologii poszukiwania i eksploatacji surowców mineralnych, — ochrona kopalin w planach zagospodarowania przestrzennego.	— niewystarczające środki finansowe na inwestycję z zakresu ochrony powierzchni ziemi, — możliwość nielegalnego wydobycia.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.7 Gleby

Na obszarze gminy przeważają gleby opadowo-glejowe i płowe opadowo-glejowe oraz gleby brunatne właściwe. W obniżeniach i zagłębieniach terenu występują ponadto mady rzeczne, natomiast na terenach przekształconych gleby antropogeniczne. Pod względem użyteczności rolnej przeważają gleby klas bonitacyjnych: IVa – 39,92% (gleby orne średniej jakości, lepsze) oraz IIIb – 39,84% (gleby orne średnio dobre). Udział 9,44% posiadają gleby klasy IVb (gleby orne średniej jakości, gorsze), natomiast 8,18% gleby klasy IIIa (gleby orne dobre). Klasa II (gleby orne bardzo dobre) stanowi 0,16%, natomiast gleby klas V i VI 2,46% (gleby orne słabe i najslabsze). Na obszarze gminy brak jest gleb klasy I (gleby orne najlepsze). Najprzydatniejsze rolniczo gleby występują w podgórskiej części miasta oraz w dolinie Pieszyckiego Potoku.¹³

Ochrona gleb przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa obejmuje m.in.:

- stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych w sposób racjonalny i umiarkowany, dostosowany do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu,
- stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,
- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod proekologicznej produkcji rolniczej, zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów, mając na uwadze, występujące na terenie gminy ustanowione formy ochrony przyrody.

Sposobem ochrony gleb przed zanieczyszczeniami komunikacyjnymi jest tworzenie naturalnych osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie stosowania soli w okresie zimowym.

¹³ Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pieszyce

HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi to zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r. Rozumie się przez to także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. z 2020 r. poz. 2187), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Ocenia się je na podstawie przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

Na terenie gminy Pieszycy nie stwierdzono historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

BADANIA MONITORINGOWE GLEB

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach PMŚ prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – PIB, na zlecenie GIOŚ. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.).

Na terenie gminy Pieszycy nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, w związku z czym nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — przewaga dobrych jakościowo gleb na terenie gminy, — brak prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej na środowisko na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> — brak punktu monitoringu chemizmu gleb ornych na obszarze gminy, — degradacja gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem sztucznych nawozów, — zanieczyszczenia gleb związane niewłaściwą eksploatacją przydomowych oczyszczalni.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — popularyzacja rolnictwa ekologicznego, — rozwój sieci kanalizacyjnej, 	<ul style="list-style-type: none"> — postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu, — erozja wodna i wietrzna, — ryzyko degradacji gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem

— restrykcyjne normy środowiskowe dla przedsiębiorstw wpływające na zapobieganie skażeniu gleb.	szucznych nawozów; — ryzyko zanieczyszczeń gleb w przypadku niewłaściwej gospodarki ściekowej i odpadowej.
---	---

Źródło: Opracowanie własne

3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zagadnień ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki oraz minimalizacja ilości powstających odpadów.

Na obszarze gminy obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Pieszycy (uchwała nr XIII/101/2019 Rady Miejskiej w Pieszycach z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Pieszycy)*. Określa on szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Łączna ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Pieszycy w roku 2021 wyniosła 4 180,430 Mg, z czego 2 103,170 Mg stanowiły odpady zmieszane. W porównaniu do roku 2020 liczba odebranych odpadów komunalnych zmniejszyła się o 0,63%.

Szczegóły dotyczące odpadów zebranych selektywnie zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 20. Odpady komunalne odebrane z terenu gminy Pieszycy w roku 2020 i 2021

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych w roku 2020 [Mg]	Masa odebranych odpadów komunalnych w roku 2021 [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 030,120	2 103,170
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	11,680	0,000
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,264	0,010
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	888,760	448,720
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	22,800	0,400
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	226,040	219,860
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	88,880	133,290
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	180,300	241,890
15 01 07	Opakowania ze szkła	178,600	191,720

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych w roku 2020 [Mg]	Masa odebranych odpadów komunalnych w roku 2021 [Mg]
16 01 03	Zużyte opony	2,880	0,000
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,000	19,790
17 01 02	Gruz ceglany	86,260	269,650
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	483,480	195,930
17 02 03	Tworzywa sztuczne	1,140	0,460
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	0,000	315,720
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	5,920	39,820
Razem		4 207,124	4 180,430

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD-7” za 2020 i 2021 rok

Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, gdzie prowadzona jest, selektywna zbiórka odpadów komunalnych (powstałych na nieruchomościach zamieszkałych) dostarczanych przez właścicieli nieruchomości ich własnym transportem. Zlokalizowany jest on przy ul. ul. Bielawskiej 6 w Pieszycach.

Tabela 21. Odpady komunalne zebrane w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych w roku 2020 i 2021

Kod odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów w roku 2020 [Mg]	Masa odebranych odpadów w roku 2021 [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	10,66	9,95
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	12,02	15,50
15 01 04	Opakowania z metali	3,76	3,82
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0,38	0,00
15 01 07	Opakowania ze szkła	1,68	3,02
16 01 03	Zużyte opony	5,94	17,78
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,00	0,00
17 01 02	Gruz ceglany	7,96	20,88
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne	154,06	139,10

Kod odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów w roku 2020 [Mg]	Masa odebranych odpadów w roku 2021 [Mg]
	niż wymienione w 17 01 06		
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,00	0,60
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,00	0,00
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	3,78	5,62
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	95,3	97,43
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	41,24	51,13
Razem		336,78	364,83

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD-7” za 2020 i 2021 rok

Zapisy art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1297) obligują gminy do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 20% wagowo – za rok 2021.

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2021 r. dla Gminy Pieszycy wyniósł 19,8%, tym samym Gmina nie wypełniła ustawowego celu.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie gminy obowiązuje *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pieszycy*. Głównymi założeniami dokumentu jest aktywizacja działań związanych z oczyszczeniem terenu gminy Pieszycy z azbestu, tj. wyrobów budowlanych zawierających azbest, jak również pozostałych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych. Masa zinwentaryzowanych i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest prezentuje poniższa tabela.

Tabela 22. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Pieszyce w [kg] – dane z bazy azbestowej (stan na lipiec 2022 r.)

Zinventaryzowane		
Razem	271 218	100,00%
Osoby fizyczne	217 466	100,00%
Osoby prawne	53 752	100,00%
Unieszkodliwione		
Razem	42 684	15,74%
Osoby fizyczne	40 790	18,76%
Osoby prawne	1 894	3,52%
Pozostałe do unieszkodliwienia		
Razem	228 534	84,26%
Osoby fizyczne	176 676	81,24%
Osoby prawne	51 858	96,48%

Źródło: Baza Azbestowa, <https://bazaazbestowa.gov.pl>

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 23. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy, — funkcjonujący punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) na terenie gminy, — realizacja zapisów Planu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Pieszyce. 	<ul style="list-style-type: none"> — nieosiągnięcie przez Gminę wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2021 r., — wzrost liczby odebranych odpadów komunalnych, — niewystarczający stopień usuniętych wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, — pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury gospodarki odpadami, — powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów, — wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi. 	<ul style="list-style-type: none"> — powstawanie „dzikich” wysypisk, — rosnąca ilość odpadów.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.9 Zasoby przyrodnicze

3.2.9.1 Flora i fauna

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2021 r. wynosiła 2 681,61 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 41,3%, co jest wartością wyższą od średniej wartości dla województwa dolnośląskiego (29,9%) i kraju (29,6%). Obszar gminy należy do Nadleśnictwa Świdnica podlegającego pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Tabela 24. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Pieszycy

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2021
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	2 681,61
Lesistość w %	%	41,3
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	2 632,10
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	2 618,90
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2 618,90
Grunty leśne prywatne	ha	49,51
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	2 629,74
Lasy publiczne ogółem	ha	2 580,23
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	2 567,03
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	2 567,03
Lasy publiczne gminne	ha	13,20
Lasy prywatne ogółem	ha	49,51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
Szata roślinna na terenie gminy jest zróżnicowana, co wiąże się z występowaniem blisko siebie terenów rolnych, leśnych oraz obszarów chronionych. Najbardziej zróżnicowane biologicznie tereny znajdują się w części południowo-zachodniej gminy tj. w obszarze Gór Sowich, które w zdecydowanej większości pokryte są lasami góorskimi. W związku z położeniem gminy na obszarze góorskim, na jej terenie występuje piętrowy układ roślinności.

Do wysokości ok. 400 m n.p.m. występuje tzw. piętro pogórza. Tutejsza roślinność jest typowa dla klimatu umiarkowanego środkowoeuropejskiego i nizinnego. W piętrze tym znajdują się przede wszystkim pola uprawne, pastwiska oraz sady. Potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym jest tutaj grąd środkowo-europejski w odmianie śląsko-wielkopolskiej.

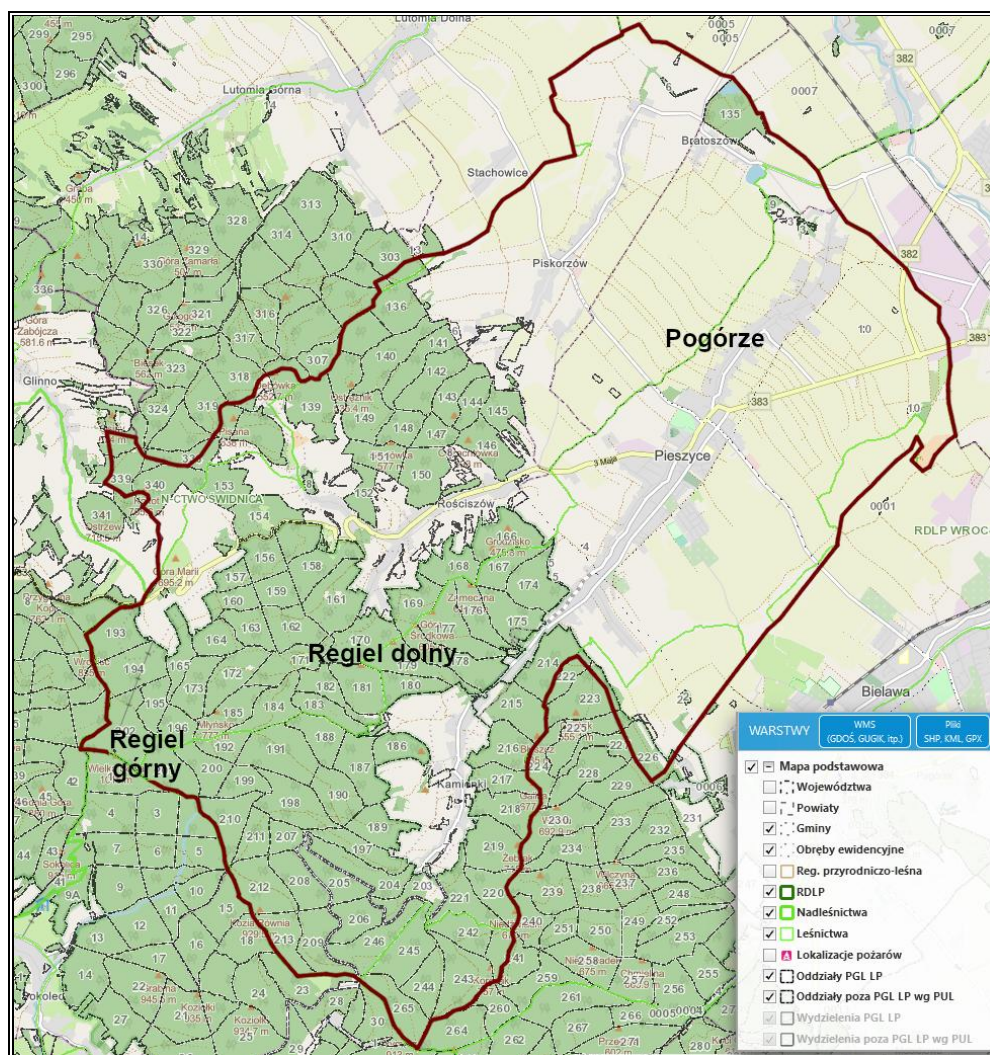
Między 400 a 1 000 m n.p.m. rozciąga się piętro regla dolnego. Przeważają tutaj monokultury świerkowe zasadzone w miejscu wyciętych pierwotnych lasów mieszanych. Pierwotnie były to lasy bukowe i bukowo-świerkowe z domieszką jodły (*Abies*), sosny (*Pinus*), klonów (*Acer*), dębu (*Quercus*), wiązu (*Ulmus*) i lip (*Tilia*). Wciąż obecny jest na obrzeżach tych lasów jesion (*Fraxinus*). W miejscach bardziej zbliżonych do pierwotnych występuje bogaty podszyt (m.in. leszczyna (*Corylus*), wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*), maliny (*Rubus idaeus*) i jeżyny (*Rubus*) oraz runo leśne.

Na wysokości powyżej 1 000 m n.p.m. występuje piętro regla górnego, w którym dominują lasy świerkowe, przeważnie zniszczone ekologicznie z dodatkami buków (*Fagus*), jawora (*Acer*), jarzębiny (*Sorbus*) i czasem jodły (*Abies*), z bogatym i rozwiniętym runem leśnym. Na tutejszym obszarze obficie rosną m.in. borówki (*Vaccinium*), paprocie (*Polypodiopsida*), szczawik zajęczy (*Oxalis acetosella*), podbiałek alpejski (*Homogyne alpina*), czosnek niedźwiedzi (*Allium ursinum*), kilka gatunków traw (*Poaceae*) czy mszaki (*Bryophyta*).

Z ważniejszych gatunków występujących na obszarze gminy wymienić można takie rośliny jak m.in. barwinek pospolity (*Vinca minor*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*), kalina koralowa (*Viburnum opulus*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*), kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*), kruszyna pospolita (*Rhamnus frangula*), naparstnica purpurowa (*Digitalis purpurea*), paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*), pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior*), przytulia wonna (*Galium odoratum*), dziewięciśń bezłodygowy (*Carlina acaulis*), kukulka Fuchsa (*Dactylorhiza fuchsii*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*), śnieżyca wiosenna (*Leucojum vernum*), wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*) czy zanokcica serpentynowa (*Asplenium adulterinum*).¹⁴

¹⁴ Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pieszyce

Rysunek 13. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Pieszycy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

Na obszarze gminy, w związku z występowaniem form ochrony przyrody występuje również bogata fauna. Do najcenniejszych gatunków zwierząt bytujących na obszarze gminy należą: popielica szara (*Glis glis*), orzesznica (*Muscardinus*), ssaki owadożerne (rzęsorek mniejszy (*Neomys anomalus*) i ryjówka górską (*Sorex alpinus*)) oraz badyłarka (*Micromys*). Ponadto występuje tu także 11 gatunków nietoperzy w tym m.in. nocek duży (*Myotis myotis*), nocek Bechsteina (*Myotis bechsteini*) czy mopek (*Barbastella*) oraz 124 gatunki ptaków, w tym m.in. bocian czarny (*Ciconia nigra*), wrona (*Corvus*), zielonka (Porzana), włośnica (*Aegolius*), derkacz (*Crex*) czy sroka (*Pica*). Z płazów i gadów wymienić można takie gatunki jak żaba trawna (*Rana temporaria*), ropucha szara (*Bufo bufo*), zaskroniec (*Natrix*), padalec (*Anguis*), traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), kumak nizinny (*Bombina bombina*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*), żaba wodna (*Pelophylax*), jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*) czy żmija (*Vipera*). Ryby reprezentowane są natomiast przez m.in. pstrąga

potokowego (*Salmo trutta fario*), płoć (*Rutilus*), śliza pospolitego (*Barbatula barbatula*) oraz karpia (*Cyprinus carpio*).¹⁵

3.2.9.2 Formy ochrony przyrody

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze gminy znajdują się:

- Park Krajobrazowy Gór Sowich,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Góry Bardzkie i Sowie”,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071,
- Obszar Natura 2000 Kamionki PLH020005,
- 16 pomników przyrody.

PARK KRAJOBRAZOWY

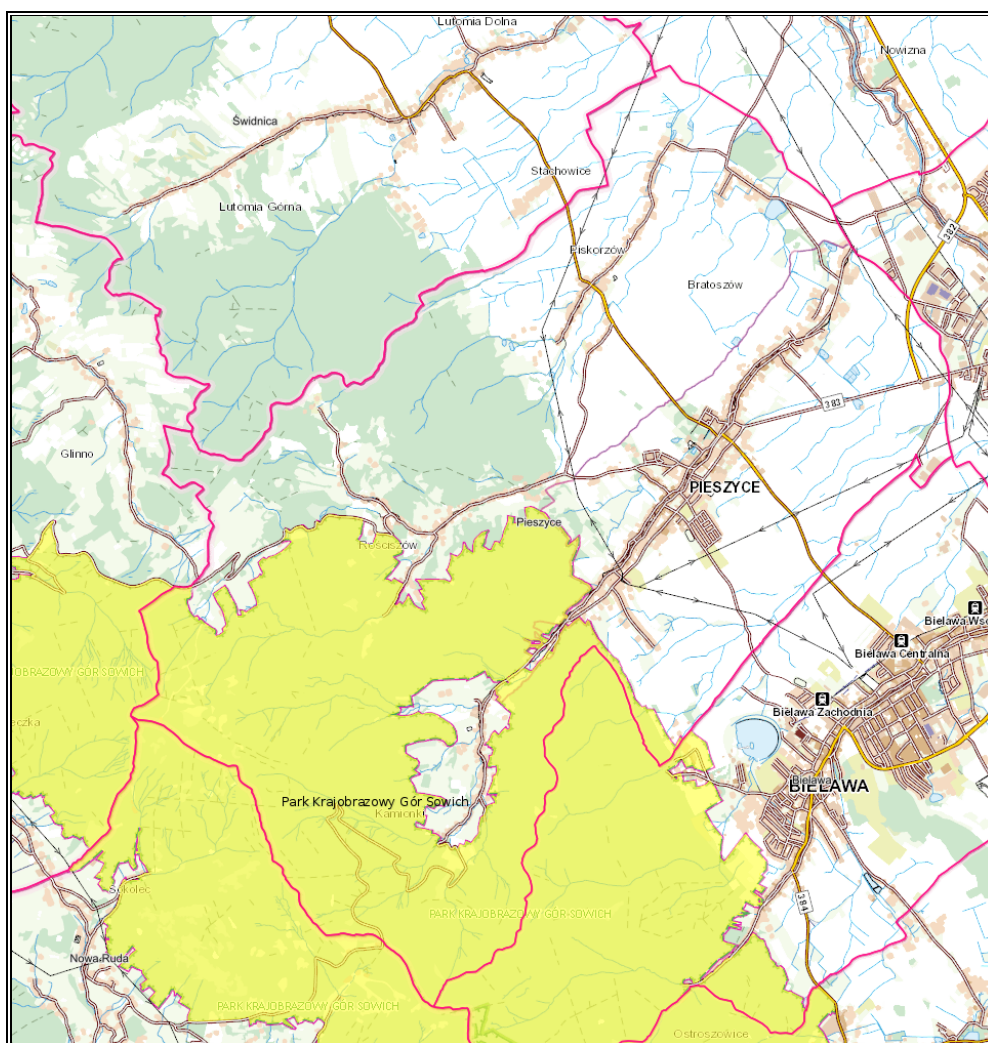
Park Krajobrazowy Gór Sowich – utworzony został na mocy rozporządzenia nr 7/91 Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 8 listopada 1991 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Gór Sowich. Zajmuje on powierzchnie 8 140,67 ha. Obecnie na terenie Parku obowiązują przepisy Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 15 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Gór Sowich zmienionego przez Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. Realizacja założeń POŚ dla gminy Pieszyce odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy.

Szczególnym celem ochrony Parku są:

- ochrona wartości przyrodniczych, z zachowaniem fragmentów mieszanego lasu górno- i dolnoreglowego,
- zachowanie geologicznej i geomorfologicznej różnorodności Parku, w tym licznych form skalnych,
- ochrona wartości historycznych związanych z osadnictwem, kopalnictwem oraz okresem II wojny światowej,
- zachowanie krajobrazu rolniczego i kulturowego, w tym otwartych, niezabudowanych przestrzeni w krajobrazie leśno-polno-łąkowym.

¹⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pieszyce oraz inwentaryzacja przyrodnicza miasta Pieszyce

Rysunek 14. Położenie Parku Krajobrazowego Gór Sowich na terenie gminy Pieszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

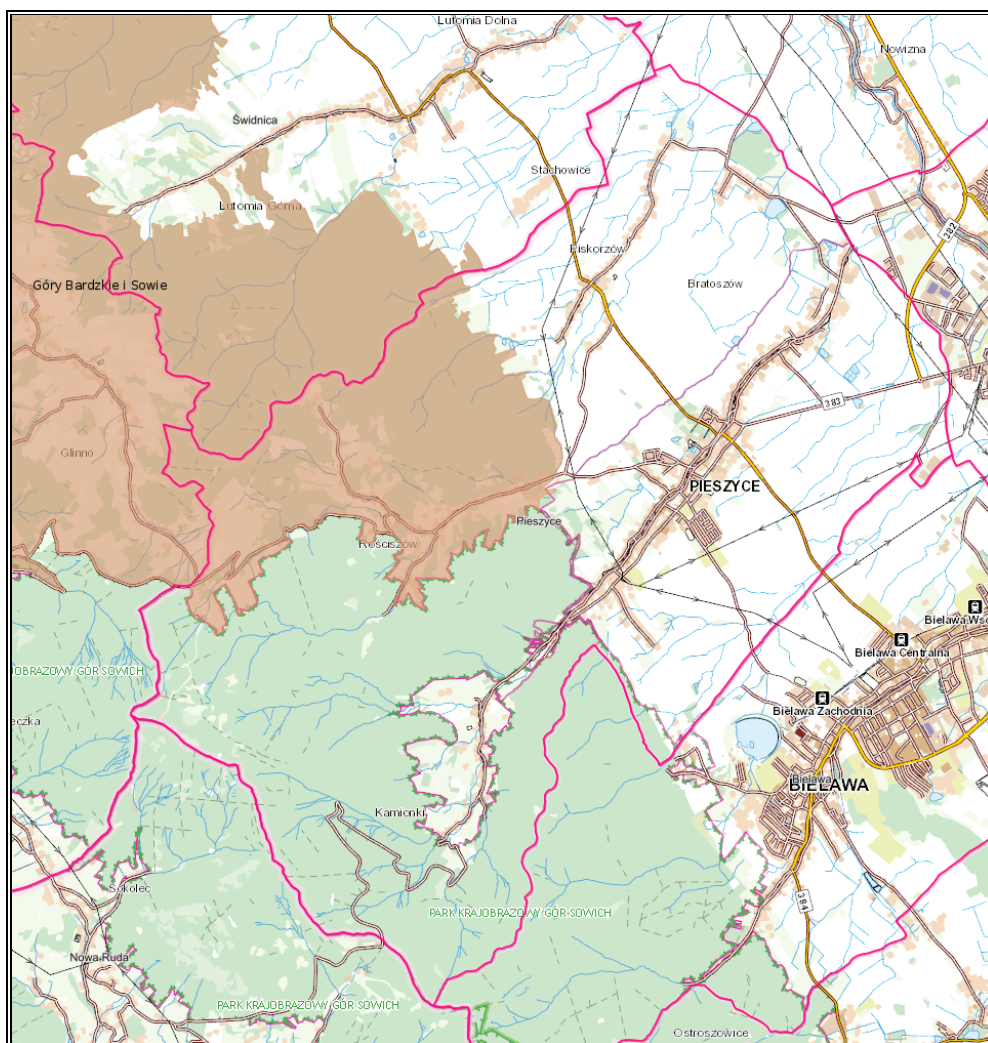
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar Chronionego Krajobrazu „Góry Bardzkie i Sowie” – zajmuje powierzchnię 17 336,00 ha i powstał na mocy uchwały nr 35/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Wałbrzychu z dnia 28 października 1981 r. w sprawie utworzenia na terenie województwa Wałbrzyskiego parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. Obecnie na Obszarze obowiązują przepisy rozporządzenia nr 25 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Góry Bardzkie i Sowie”. Realizacja założeń POŚ dla gminy Pieszyce odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy.

Obszar chronionego krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie obejmuje głównie grzbiety tych gór pomiędzy przełęczą Kłodzką na wschodzie a doliną Bystrzycy Świdnickiej na zachodzie. Góry Sowie są zrębem tektonicznym zbudowanym z prekambryjskich gnejsów. Na szczytach i stokach występują ostańcowe skałki. Orograficznie Góry Bardzkie są przedłużeniem Gór

Sowich. Zbudowane są ze sfałdowanych w orogenezie hercyńskiej skał paleozoicznych: zlepieńców, piaskowców i łupków oraz skał wulkanicznych. Oba pasma gór porasta las piętra regła dolnego. Na Bukowej Kalenicy w Górach Sowich utworzono rezerwat chroniący fragment pierwotnej puszczy sudeckiej. W Górach Bardzkich istnieją rezerваты Cisowa Góra i Cisy obejmujące fragmenty lasu mieszanego z dużymi skupiskami cisa (*Taxus*).

Rysunek 15. Położenie obszaru chronionego krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie na terenie gminy Pieszyce

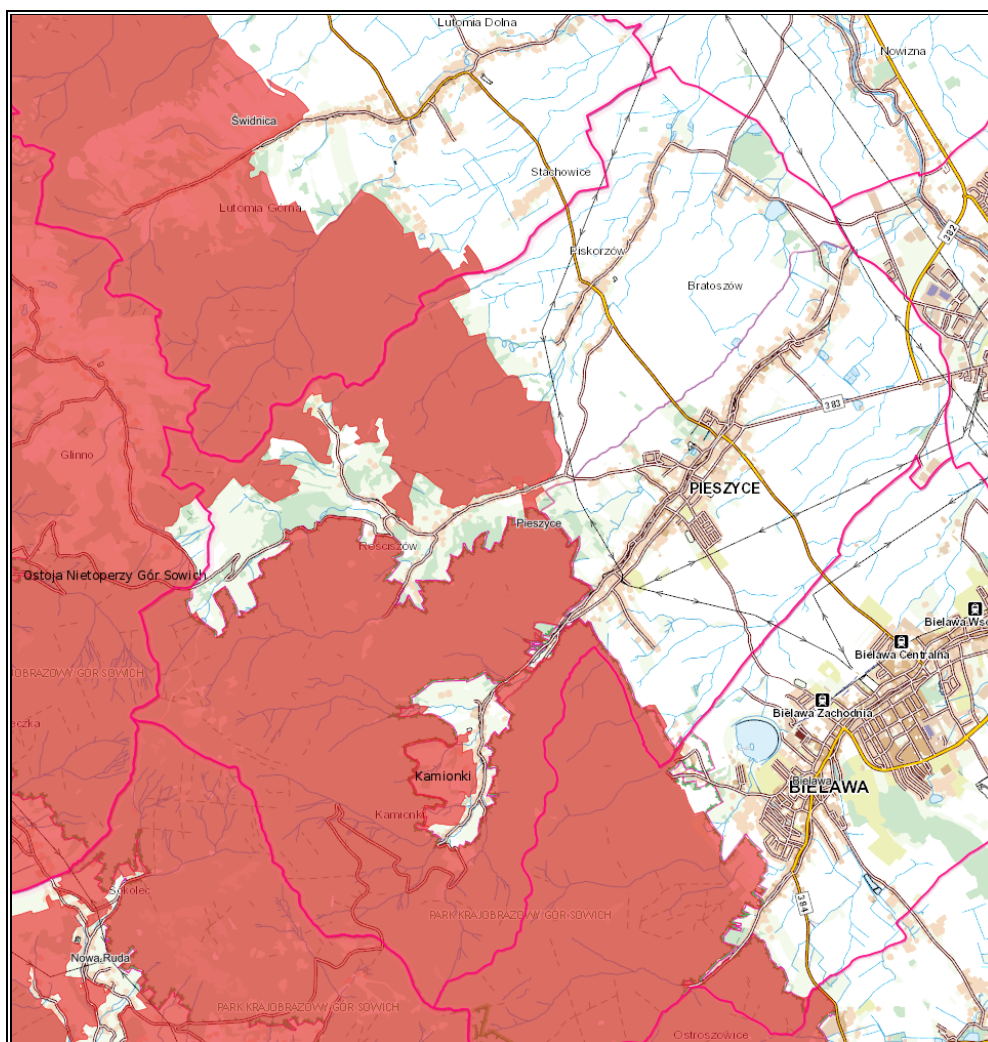
Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

OBSZARY NATURA 2000

Zgodnie z przepisami art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916) na obszarach Natura 2000 wprowadza się następujące zakazy: podejmowanie działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszaru Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których

ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Rysunek 16. Położenie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy Pieszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Obszar Natura Ostoja Nietoperzy Gór Sowich (Kod obszaru: PLH020071) – specjalny obszar ochrony siedlisk (dyrektywa siedliskowa), który obejmuje powierzchnię 21 126,98 ha. Obszar został utworzony Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE).

Obszar leży na wysokości 291 – 1 015 m n.p.m. i obejmuje większość pasma Gór Sowich, które zbudowane są z gnejsów prekambryjskich, stanowiących najstarszą jednostkę strukturalną Sudetów. Obszar obejmuje 16 miejsc zimowania i żerowiska kolonii rozrodczych nietoperzy: Sokolec, Sztolnia w Bystrzycy Górnej, Jugowice I, II i III, Włodarz, Srebrna Sztolnia koło Walimia, Rzeczka, Soboń, Osówka, Osówka II, Rościszów - budynek

komunalny, Sztolnia za Domem Ani, Sztolnia w Podlesiu, Augustyna w Kamionkach, Sztolnia na Chałupą I i (II) w Kamionkach. Tereny rolnicze zajmują 33% powierzchni terenu, lasy 73% terenu, w tym: iglaste - 21%, lasy liściaste - 13%, lasy mieszane 37%, łąki i pastwiska 2%, a tereny luźno zabudowane 1% obszaru. Na terenie obszaru stwierdzono 3 gatunki nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. W Rościszowie występuje jedno z największych letnich zgrupowań nocka dużego (*Myotis myotis*) w Polsce.¹⁶

Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071 zmienionym przez zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2017 r. Realizacja założeń POŚ dla gminy Pieszycy odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące oraz potencjalne zagrożenia.

Obszar Natura Kamionki (Kod obszaru: PLH020005) – specjalny obszar ochrony siedlisk (dyrektywa siedliskowa), który obejmuje powierzchnię 71,95 ha. Obszar został utworzony Decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE).

Stanowisko leży na północnych stokach Gór Sowich zbudowanych ze skał serpentynitowych, których wychodnie tworzą niewielkie ścianki skalne. Jest to wzgórze porośnięte lasem użytkowanym gospodarczo z przewagą sosny otoczone kompleksem łąk użytkowanych ekstensywnie. Występuje tu jedno z kilku najbogatszych stanowisk paprotnika (*Pteridophyta*), zanokcicy serpentynowej (*Asplenium adulterinum* Milde) w Polsce (7-20% populacji polskiej) oraz około 30% polskiej populacji zanokcicy ciemnej (*Asplenium adiantum-nigrum*) i niewielka populacja zanokcicy klinowatej (*Asplenium cuneifolium*). Oprócz Gór Sowich zanokcica serpentynowa (*Asplenium adulterinum* Milde) występuje w Polsce tylko na izolowanych stanowiskach w paśmie Śnieżnika i Masywie Ślęży.¹⁷

Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kamionki PLH020005 zmienionym przez zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 sierpnia 2017 r. Realizacja założeń POŚ dla gminy Pieszycy odbywać się będzie

¹⁶ <http://ine.eko.org.pl/>

¹⁷ <http://ine.eko.org.pl/>

zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy oraz uwzględniane istniejące i potencjalne zagrożenia.

POMNIKI PRZYRODY

W stosunku do pomników przyrody obowiązują przepisy z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916).

Realizacja założeń POŚ dla gminy Pieszyce odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916) **pomnikami przyrody** są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody na obszarze gminy zlokalizowanych jest 16 pomników przyrody. Ich wykaz zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 25. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Pieszyce

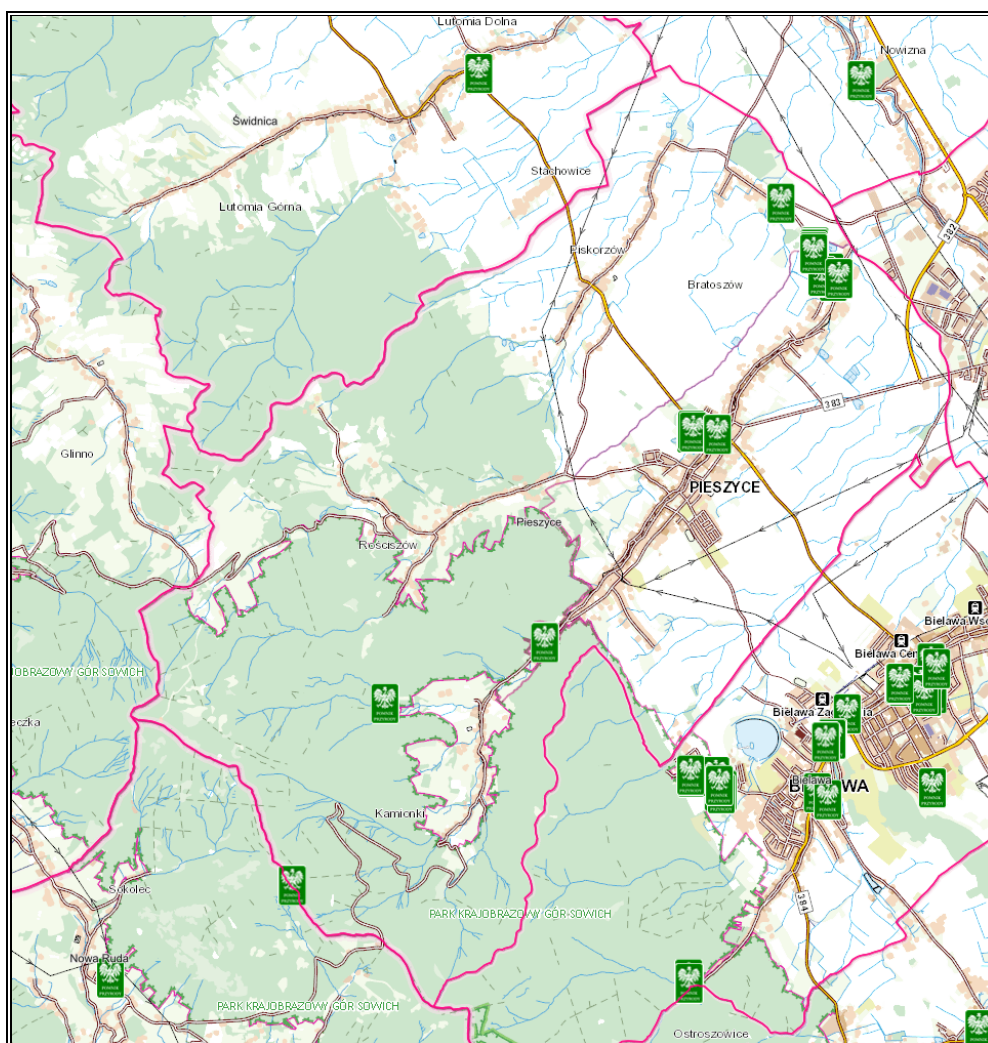
Lp.	Typ pomnika	Rodzaj	Opis pomnika	Lokalizacja	Akt prawny o utworzeniu
1.	Jednoobiektowy	Drzewo	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	Pomnik znajduje się przy skrzyżowaniu ul. Mickiewicza i Piskorzowskiej	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
2.	Jednoobiektowy	Drzewo	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Pomnikowa lipa rośnie na terenie Spółdzielni Kółek Rolnych, ok. 110 m na południe od stawu	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
3.	Jednoobiektowy	Drzewo	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Pomnikowa lipa rośnie na skrzyżowaniu na styku ul. Świdnickiej i Dolnej	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
4.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Pomnik rośnie na skarpie wału przeciwpowodziowego biegnącego równolegle do szosy Pieszyce-Bratoszów, ok. 60 m na wschód od niej	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
5.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Pomnik rośnie na skarpie wału przeciwpowodziowego biegnącego równolegle do szosy Pieszyce-Bratoszów, ok. 70 m na wschód od niej oraz 40 m na północ od drugiego pomnikowego dębu	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
6.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Pomnik rośnie na skarpie wału przeciwpowodziowego biegnącego równolegle do szosy Pieszyce-Bratoszów, ok. 70 m na wschód od niej oraz 40 m na południe od drugiego pomnikowego dębu	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
7.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Pomnikowy dąb rośnie nieopodal wału przeciwpowodziowego biegnącego równolegle do szosy Pieszyce-Bartoszków, ok. 50 m na wschód od niej, nad brzegiem cieków wodnego	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj	Opis pomnika	Lokalizacja	Akt prawny o utworzeniu
8.	Jednobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Pomnik usytuowany jest we wschodnim narożniku posesji przy ul. Świdnickiej 51	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
9.	Jednobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Pomnikowy dąb rośnie nad południowo-wschodnim brzegiem stawu w Bratoszowie	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
10.	Wielobiektowy	Grupa drzew	Grupa trzech drzew gatunku Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Pomnikowe dęby rosną pomiędzy stawem a szosą biegnącą w kierunku Bratoszowa, ok. 80 m na zachód od budynku mieszkalnego przy ul. Dolnej 2	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
11.	Jednobiektowy	Skałka	Skałka „Niedźwiedzia skała”	znajduje się na działce nr 469/213 i 931 , obręb Kamionki, leśnictwo Pieszycy	Uchwała Nr XLV/322/2018 Rady Miejskiej w Pieszycach z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia
12.	Jednobiektowy	Skałka	Skałka „Siedem Sówek”	Znajduje się na działce nr 768/183 położonej w obrębie Piskorzów w Leśnictwie Piskorzów	Uchwała Nr XLV/322/2018 Rady Miejskiej W Pieszycach z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody nieożywionej
13.	Jednobiektowy	Drzewo	Topola biała - <i>Populus alba</i>	obręb Środkowe, działka o nr ewid. 18, Pieszycy w parku przypałacowym, 150 m od zachodniej strony zamku	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
14.	Jednobiektowy	Drzewo	Topola biała - <i>Populus alba</i>	obręb Środkowe, działka o nr ewid. 18, Pieszycy w parku przypałacowym, 150 m od zachodniej strony zamku	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
15.	Jednobiektowy	Drzewo	Topola biała - <i>Populus alba</i>	obręb Środkowe, działka o nr ewid. 18, Pieszycy w parku przypałacowym, 150 m od zachodniej strony zamku	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
16.	Wielobiektowy	Grupa drzew	Grupa dwóch drzew gatunku Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	obręb Dolne, działka o nr ewid.14, pomiędzy sadem a pastwiskiem SKR-u.	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

Rysunek 17. Położenie pomników przyrody na terenie gminy Pieszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

KORYTARZE EKOLOGICZNE

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Przez obszar gminy przebiega jeden korytarz ekologiczny o randze krajowej. Jest to korytarz Góry Żłote – Góry Sowie (GKZ-7B).

Podsumowanie analiza SWOT**Tabela 26. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — istniejące walory naturalne i krajobrazowe Gór Sowich oraz baza turystyczna dająca warunki do rozwoju funkcji turystyczno – wypoczynkowej, — występowanie licznych form ochrony przyrody, w tym Parku Krajobrazowego Gór Sowich i obszarów Natura 2000, — duża różnorodność krajobrazowa, ekosystemowa, siedliskowa i gatunkowa, — przebiegający przez obszar gminy korytarz ekologiczny o randze krajowej, — wysoka lesistość, — przeprowadzona na terenie gminy inwentaryzacja przyrodnicza 	<ul style="list-style-type: none"> — podatność zasobów przyrody na zanieczyszczenia środowiska, — zły stan jakości wód powierzchniowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — programy i akcje edukacyjno-informacyjne o potrzebie ochrony przyrody, — rozwój zielonej infrastruktury, — rozwój technik monitorowania lasu dotyczący ochrony przeciwpożarowej oraz oceny stanu ochrony siedlisk i gatunków oraz zagrożeń dla zasobów przyrodniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> — postępująca urbanizacja, — zmiany klimatyczne powodujące przekształcenia w ekosystemach, — ekspansja gatunków obcych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w Ustawie Prawo ochrony środowiska (tytuł IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych sytuacji, prowadząca do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska, lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku,
- zakłady o dużym ryzyku.

Na terenie gminy Pieszycy działalność gospodarcza związana jest głównie z sektorem budowlanym i handlowym i na jej terenie nie funkcjonują większe zakłady przemysłowe, które stanowiłyby zagrożenie wystąpienia poważnej awarii w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.

Na terenie powiatu dzierzoniowskiego, w którego skład wchodzi gmina Pieszycy, nie funkcjonują zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii. Zlokalizowany jest natomiast jeden zakład o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii. Jest to Selena Industrial Technologies Sp. z o.o. funkcjonująca w Dzierżonowie przy ul. Pieszyckiej 4.

Zagrożenie dla mieszkańców i środowiska naturalnego stanowić może także transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Występowanie w granicach administracyjnych gminy ważnych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko jej potencjał rozwojowy, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Główny ruch samochodowy na terenie gminy skupiony jest na drodze wojewódzkiej nr 383.

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy, można wyróżnić: zagrożenia radiacyjne (skażenia promieniotwórcze), chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej), awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne, wodociągowe), terrorystyczne (z wykorzystaniem broni, bomb, materiałów wybuchowych, środków chemicznych oraz biologicznych).

Na szczeblu samorządu gminnego organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego jest wójt, burmistrz bądź prezydent miasta. Do jego kompetencji należy w szczególności kierowanie wszelkimi działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy. W procesie zarządzania kryzysowego na obszarze gminy ważną rolę odgrywa gminny plan zarządzania kryzysowego, którego obowiązek posiadania wynika z art. 5 ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2022 poz. 261 ze zm.).

Podsumowanie analiza SWOT**Tabela 27. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — brak zakładów ZDR i ZZR na terenie gminy, — brak działalności przemysłowej stanowiącej potencjalne zagrożenie. 	<ul style="list-style-type: none"> — sieć gazowa na obszarze gminy (ryzyko awarii), — transport drogowy ładunków niebezpiecznych (ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii, — doposażenie służb odpowiadających za bezpieczeństwo na terenie gminy, — rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach. 	<ul style="list-style-type: none"> — zdarzenia losowe w zakładach pracy, — małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości wystąpienia poważnej awarii.

Źródło: Opracowanie własne

3.3 Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Według SPA2020 do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp., które powodują duże szkody i ograniczenia w środowisku.

Rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych do zmian klimatu są:

- zwiększenie ochrony gleb przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi (m.in. susze, powodzie) i erozją oraz oszacowanie możliwości upraw roślin ciepłolubnych (m.in. kukurydza, sorgo) w celu zwiększenia ilości pozyskiwanych wysokowydajnych pasz dla zwierząt,
- zwiększenie intensywności działań w kształtowaniu sieci osadniczej, uwzględniając przy tym zwiększenie obszarów zieleni i wodnych w ich planach rozwoju, zapewnienie przewietrzania miast oraz poprawę jakości powietrza,
- zabezpieczenie w wodę dobrej jakości, zwłaszcza mniejszych rzek, w czasie dłuższych okresów susz i niedoborów wody poprzez przygotowanie odpowiednich planów, programów i działań¹⁸.

Zbyt niska pojemność retencyjna naturalna oraz sztucznych zbiorników wpływa na brak ich skuteczności oraz ogranicza ich funkcjonowanie w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Na takich obszarach istnieje zwiększone prawdopodobieństwo występowania podtopień i powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami, zalewających obszary. Wobec tego, w celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych wystąpieniem ulewnych deszczy, czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Ponadto oprócz budowy zbiorników istotne jest w celu przeciwdziałania wytępienia lokalnych podtopień zwiększenie ilości wody przetrzymywanej w korytach cieków i rowach melioracyjnych. Systematyczna konserwacja, modernizację oraz budowa nowych urządzeń, a następnie ich właściwa eksploatacja ma wpływ na ograniczenie ich wystąpienia. W związku z tym istotny jest dalszy rozwój infrastruktury wodno – melioracyjnej na obszarze gminy, który wpływa na łagodzenie zagrożeń naturalnych.

Jednym z istotnych aspektów jest lokalne zachowanie istniejących, zwłaszcza niewielkich obszarów wodno-błotnych lub ich odtworzenie poprzez działania małej retencji. Polega ona na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymywanie lub spowalnianie spływu wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Działania te mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody, minimalizację skutków suszy oraz

¹⁸ <http://klimada.mos.gov.pl/>

przeciwdziałanie powodzi. Ponadto mała retencja wpływa na odtworzenie lub zachowanie istniejących obszarów wodno-błotnych m.in. poprzez wspieranie pro-środowiskowych metod retencjonowania wody tj. zachowanie naturalnych zbiorników retencyjnych, renaturyzacja siedlisk podmokłych, czy integracja działań różnych podmiotów pozwalająca na uzyskanie efektu ekologicznego.¹⁹

Do rozwiązań w zakresie adaptacji do zmian klimatu należy również kształtowanie odpowiedniej struktury użytkowania terenu. Ważne jest podejmowanie prac dotyczących renaturyzacji koryt cieków, zmierzających do przywrócenia ich naturalnych charakterystyk, (również poprzez roboty hydrotechniczne i prace utrzymaniowe), ograniczenie nadmiernego zagrożenia erozją, poprzez m.in. wsiewki poplonowe, międzyplony ścierniskowe, czy zwiększanie powierzchni zalesionych, wprowadzanie zadrzewień, w tym na terenach zniszczonych, niewykorzystanych rolniczo, czy gruntach rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa i podatnych na degradację.

Zjawisko suszy powoduje przesuszenie gleby, obniżenie poziomu wód oraz zmniejszenie przepływu wody w rzekach i rowach melioracyjnych. W okresie wegetacji roślin może spowodować duże straty w rolnictwie. Realizując postanowienia ustawy prawo wodne, tworzone są specjalne plany przeciwdziałania skutkom suszy. Plany zawierają przede wszystkim analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji oraz katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

Zwiększenie możliwości zapobiegania ewentualnym zagrożeniom i reagowania na nie jest możliwe dzięki działalności straży pożarnej oraz odpowiedniego jej wyposażenia, umożliwiającego skuteczne prowadzenie akcji ratowniczych.

Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego coraz bardziej istotne jest przygotowanie gminy i jej infrastruktury na zmiany klimatu. Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację, adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie jego skutków.

3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.), problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane

¹⁹ <http://www.malaretencja.pl>

kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określonym w art. 86 Konstytucji RP.

Obecnie edukacja ekologiczna na terenie gminy prowadzona jest przede wszystkim w formalnym systemie kształcenia. W szkołach przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, pogadanki dot. ochrony środowiska, pogadanki dot. zbiórki i utylizacji odpadów czy zajęcia plenerowe. Ponadto dodatkowo zamieszczane są informacje na stronach internetowych w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, które nie jest klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

Obecnie pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.). Wobec powyższego rozumiane jest jako zdarzenie, np. emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, których dostanie się do środowiska, prowadzi do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię, należy traktować zdarzenia takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 869 ze zm.), która definiuje nadzwyczajne zagrożenie jako zdarzenie inne niż pożar i klęska żywiołowa, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub usunięcie skutków,

którego nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Na terenie gminy brak jest zakładów przemysłowych zaliczanych do kategorii obiektów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej, jednak zlokalizowane są małe i średnie zakłady, które mogą stanowić ryzyko awarii. Należy też zaznaczyć, że ewentualne poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce podczas transportu drogowego substancji niebezpiecznych przez teren gminy, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, na terenie gminy zagrożenie dotyczy zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi. Konieczne jest rozwijanie systemów ostrzegania mieszkańców, konserwacja urządzeń infrastruktury energetycznej, modernizacja i budowa infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

3.3.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 10 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1070) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania

wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju, oraz innych programów i dokumentów programowych.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031” wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Gmina współpracuje z Inspekcją Ochrony Środowiska dotyczącą lokalnych miejsc występowania zanieczyszczeń wód czy gruntu. Przekazywane wyniki przeprowadzanych badań, ich analiza i wyniki ocen są dostępne na stronie internetowej WIOŚ we Wrocławiu. Informacje dotyczące stacji pomiarowych na terenie gminy Pieszycy znajdują się w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska dla Województwa Dolnośląskiego. Przekazywane dane i przeprowadzone na terenie gminy badania, ich analiza, wyniki ocen, prognoza są dostępne na stronach internetowych WIOŚ we Wrocławiu i w siedzibie Inspektoratu.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych co roku raportach o stanie środowiska w województwie dolnośląskim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie dolnośląskim.

4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz przewidywanych zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy Pieszycy, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji w ramach tzw. obszarach interwencji.

Cele operacyjne i działania ekologiczne zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej (harmonogramie rzeczowo-finansowym) zgodnie z „Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.). Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie gminy Pieszycy. Ich realizacja nie powinna wpłynąć negatywnie na obszary chronione, w tym najbliższej usytuowane obszary Natura 2000. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji powstałej infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populację siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu nie wpłynie negatywnie

na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą głównie na terenach zurbanizowanych. Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu. Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinny każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Tabela 28. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁰	Wartość docelowa				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba zmodernizowanych lamp oświetlenia ulicznego [szt.] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach		wg potrzeb	Poprawa efektywności energetycznej	Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy	Gmina Pieszycy	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
		Liczba ztermomodernizowanych budynków [szt.] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach	0	1	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 1 w Pieszycach przy ul. Mickiewicza	Gmina Pieszycy	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
		Długość wybudowanych ścieżek rowerowych [km] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach	6,8	>6,8 wzrost wartości	Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń	Budowa sieci dróg dla rowerów/ścieżek rowerowych	Gmina Pieszycy	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
		Liczba wybudowanych instalacji fotowoltaicznych [szt.] Źródło: Dane przedsiębiorstwa Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżonowie		4	Wzrost wykorzystania OZE	Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach WiK Sp. z o.o. w Dzierżonowie	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżonowie; Gmina Pieszycy;	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
ZAGROŻENIA HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość zmodernizowanych, przebudowanych i naprawionych nawierzchni dróg [km] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach		wg potrzeb	Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego	Modernizacja, przebudowa i naprawa nawierzchni dróg	Gmina Pieszycy	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;

²⁰ Dla części wskaźników oszacowanie szczegółowych wartości bazowych jest nie możliwe ze względu na wskazywanie rodzajów działań, które zaplanowano do realizacji w miarę dostępnych środków finansowych. Określane one będą dla poszczególnych projektów ze wskazanej grupy zadań przy ich realizacji.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁰	Wartość docelowa				
GOSPODAROWANIE WODAMI	RACJONALIZACJA KORZYSTANIA Z WÓD	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych z zakresu racjonalnego gospodarowania wodą [szt.] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach		8	Zrównoważone gospodarowanie wodami	Edukacja ekologiczna z zakresu racjonalnego gospodarowania wodą	Gmina Pieszycy	Niewystarczający zasięg, brak zainteresowania mieszkańców
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	Długość sieci wodociągowej [km] Źródło: GUS	14,3	>14,3 wzrost wartości	Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej	Budowa/rozbudowo/modernizacja sieci wodociągowej	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie; Gmina Pieszycy;	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
		Długość sieci kanalizacji sanitarnej [km] Źródło: GUS	20,20	25,25 ²¹	Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pieszycach	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie; Gmina Pieszycy;	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
					Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Bratoszowie	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie; Gmina Pieszycy;	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
		Liczba wdrożonych systemów [szt.] Źródło: Dane przedsiębiorstwa Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie	0	1	Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej	Budowa centralnego systemu monitoringu i sterowania systemem wodociągowym - strefowanie sieci	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie; Gmina Pieszycy;	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;

²¹ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pieszycach – wybudowany zostanie odcinek o długości 0,99 km sieci kanalizacji sanitarnej, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Bratoszowie – wybudowany zostanie odcinek o długości 4,06 km sieci kanalizacji sanitarnej.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁰	Wartość docelowa				
		Długość sieci wodociągowej [km] Źródło: GUS	14,3	>14,3 wzrost wartości	Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej	Budowa strategicznego wodociągu tranzytowego z J. Bystrzyckiego (woda uzdatniona w SUW Lubachów) do gmin powiatu dzierzoniowskiego	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie; Gmina Pieszycy;	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	BUDOWA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI ZGODNEGO Z WYMAGANIAMI KPGO	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszcach		Co najmniej 8	Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami	Działania edukacyjne - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami (np. w zakresie ograniczenia ilości powstających odpadów, segregacji odpadów) – przekazywanie informacji na stronie internetowej gminy, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ulotki, plakaty, itp.	ZGPD7; Gmina Pieszycy;	Niewystarczający zasięg, brak zainteresowania mieszkańców
		Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest [Mg] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszcach	42 684	42 846 ²²	Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	ZGPD7; Gmina Pieszycy;	Zmiana uwarunkowań prawnych;
		Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszcach	19,8	61,0	Racjonalna gospodarka odpadami	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	ZGPD7; Gmina Pieszycy;	Zmiana uwarunkowań prawnych;
ZASOBY PRZYRODNI CZE	ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba zorganizowanych wydarzeń „Góry Sowie, nie góry śmieci” Źródło: Nadleśnictwo Świdnica		8	Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych	Organizacja wydarzenia „Góry Sowie, nie góry śmieci”	Nadleśnictwo Świdnica	Niewystarczający zasięg, brak zainteresowania mieszkańców

²² Podczas realizacji Programu planowane jest do usunięcia 162 Mg wyrobów zawierających azbest

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁰	Wartość docelowa				
		Powierzchnia, na której wykonano odnowienia lasu [ha] Źródło: Nadleśnictwo Świdnica	0	wg potrzeb	Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych	Odnowienia lasu	Nadleśnictwo Świdnica	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba zdarzeń mogących powodować poważną awarię [szt.] Źródło: WIOŚ we Wrocławiu	0	0	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Dofinansowanie jednostek ratowniczych w zakresie zakupu sprzętu i materiałów do prowadzenia akcji ratowniczych	Gmina Pieszyce	Wydłużenie inwestycji w czasie, brak środków finansowych;

Źródło: Opracowanie własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Tabela 29. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]											Źródła finansowania	
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem		
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy	Gmina Pieszyce	2 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 500 000,00	Budżet własny; RPO Województwa Dolnośląskiego;
	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 1 w Pieszycach przy ul. Mickiewicza	Gmina Pieszyce	3 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 500 000,00	Budżet własny; RPO Województwa Dolnośląskiego;
	Budowa sieci dróg dla rowerów/ścieżek rowerowych	Gmina Pieszyce	440 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	440 000,00	Budżet własny; EFRR w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska 2014-2020;
	Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach WiK Sp. z o.o. w Dzierżonowie	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżonowie; Gmina Pieszyce;	143 900,00	143 900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	287 800,00

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]											Źródła finansowania	
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem		
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Modernizacja, przebudowa i naprawa nawierzchni dróg	Gmina Pieszycy	6 620 000,00	2 100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 720 000,00	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych dla gmin po PGR; Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych "Funduszu Przeciwdziałania COVID 19"; Polski Ład;
GOSPODAROWANIE WODAMI	Edukacja ekologiczna z zakresu racjonalnego gospodarowania wodą	Gmina Pieszycy	Koszty w ramach prac administracyjnych											Budżet własny;	
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	Budowa/rozbudowo/modernizacja sieci wodociągowej	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżonowie; Gmina Pieszycy;	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Budżet własny;
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pieszcach	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżonowie; Gmina Pieszycy;	781 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	781 800,00	Budżet jednostki; Fundusz Spójności;
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Bratoszowie	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżonowie; Gmina Pieszycy;	1 696 100,00	659 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 355 500,00	Budżet jednostki; Fundusz Spójności;

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]											Źródła finansowania	
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem		
	Budowa centralnego systemu monitoringu i sterowania systemem wodociągowym - strefowanie sieci	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie; Gmina Pieszycy;	746 553,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	746 553,00	Budżet jednostki;
	Budowa strategicznego wodociągu tranzytowego z J. Bystrzyckiego (woda uzdatniona w SUW Lubachów) do gmin powiatu dzierżoniowskiego	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie; Gmina Pieszycy;	0,00	10 500 000,00	10 500 000,00	10 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31 500 000,00	Budżet jednostki; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych;
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Działania edukacyjne - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami (np. w zakresie ograniczenia ilości powstających odpadów, segregacji odpadów) – przekazywanie informacji na stronie internetowej gminy, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ulotki, plakaty, itp.	ZGPD7; Gmina Pieszycy;	2 500 000,00	2 700 000,00	2 900 000,00	3 100 000,00	3 300 000,00	3 500 000,00	3 700 000,00	3 900 000,00	4 100 000,00	4 300 000,00	34 000 000,00	Budżet własny; Budżet ZGPD7;	
	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	ZGPD7; Gmina Pieszycy;	4 000 000,00	6 000 000,00	8 000 000,00	10 000 000,00	12 000 000,00	14 000 000,00	16 000 000,00	18 000 000,00	20 000 000,00	22 000 000,00	130 000 000,00	Budżet własny; Budżet ZGPD7;	
	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	ZGPD7; Gmina Pieszycy;	2 138 000,00	2 672 000,00	2 725 000,00	2 779 000,00	2 832 000,00	2 886 000,00	2 939 000,00	2 993 000,00	3 047 000,00	3 100 000,00	28 111 000,00	Budżet własny; Budżet ZGPD7;	
ZASOBY PRZYRODNICZE	Wydarzenie „Góry Sowie, nie góry śmieci”	Nadleśnictwo Świdnica	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	100 000,00	Budżet jednostki;	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]											Źródła finansowania	
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem		
	Odnowienia lasu	Nadleśnictwo Świdnica	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	450 000,00	Budżet jednostki;
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Dofinansowanie jednostek ratowniczych w zakresie zakupu sprzętu i materiałów do prowadzenia akcji ratowniczych	Gmina Pieszyce	Wg potrzeb											Budżet własny;	

Źródło: Opracowanie własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalin	Okręgowy Urząd Górniczy (OUG)	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG	-
7.	GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne	-
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	GIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	GIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-

Źródło: Opracowanie własne

4.2 Instrumenty realizacji programu

Ochrona środowiska przyrodniczego realizowana jest na mocy wielu ustaw, wśród których najważniejsze to Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, Ustawa o ochronie przyrody, Ustawa o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze i Prawo budowlane. Instrumenty realizacji programu ochrony środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na: prawne, finansowe, społeczne, polityczne i strukturalne.

Do najważniejszych instrumentów politycznych należy: „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku”, „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”, projekt „Programu Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” oraz „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”.

Wśród instrumentów prawnych wyróżnić można:

- pozwolenie wodnoprawne,
- decyzję o emisji do powietrza,
- decyzję dotyczącą hałasu,
- decyzję o wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko,
- decyzję dotyczącą gospodarowania odpadami.

Do instrumentów finansowych należy m.in.: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska czy administracyjna kara pieniężna. Źródłami pozyskiwania środków na finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska są także:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- emisja obligacji komunalnych,
- budżet gminy,
- budżet powiatu,
- kredyty bankowe,
- fundusze unijne (strukturalne, programy pomocowo-operacyjne, pozostałe instrumenty finansowe unijne wspomagające ochronę środowiska np. Program LIFE).

Z kolei instrumenty społeczne można podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne).

Do instrumentów strukturalnych należą przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

5. System realizacji programu ochrony środowiska

5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie

Sprawna i skuteczna realizacja planowanych zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Pieszycy umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych obszarów interwencji. W związku z tym Gmina musi jednocześnie dysponować zasobami finansowymi, organizacyjnymi oraz infrastrukturalnymi.

ZASOBY FINANSOWE

Realizacja zadań Programu wymaga zabezpieczenia oraz uzyskania środków budżetowych i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze zewnętrzne, środki własne inwestorów oraz budżet gminy.

Realizacja przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska może być wspierana za pomocą funduszy zewnętrznych pozyskiwanych w formie dotacji bezzwrotnej lub preferencyjnej pożyczki. Źródłem finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury przyczyniającej się do ochrony środowiska, mogą być fundusze Unii Europejskiej, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.

ZASOBY ORGANIZACYJNE

Realizacja planowanych inwestycji, oprócz zabezpieczenia odpowiedniego finansowania, wymaga również właściwej organizacji wewnętrznej. Ponadto problem ochrony środowiska odgrywa kluczową rolę na etapie opracowywania dokumentów planistycznych. Cele i zadania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska ujmowane są w opracowywanych planach i strategiach Gminy. Cele zawarte w tych dokumentach są sukcesywnie realizowane przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach oraz przez przedsiębiorców i inne zobowiązane jednostki, w szczególności w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej.

ZASOBY INFRASTRUKTURALNE

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów i celów zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych Gminy oraz realnych możliwości ich potencjalnej rozbudowy.

Analizując możliwość wdrożenia przedstawionych rozwiązań na podstawie uwarunkowań dotyczących istniejącej infrastruktury, organizacji i zarządzania ochroną środowiska

oraz sytuacji finansowej Gminy stwierdzono, że wszystkie zaproponowane przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania, przy uwzględnieniu następujących warunków:

- etapowość wdrażania przewidzianych do realizacji zadań,
- powołanie zespołu, którego zadaniem będzie nadzór nad wdrażaniem, realizacją oraz monitoringiem funkcjonowania programu,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację przewidzianych w programie zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.

Pomimo, że Gmina Pieszyce posiada zasoby, to sprawną i skuteczną realizację planowanych zadań mogą uniemożliwić następujące czynniki:

- zmiana uwarunkowań prawnych, mających wpływ na zmianę zakresu obowiązków dla władz Gminy oraz mających wpływ na jego sytuację finansową,
- niewłaściwe zarządzanie wdrażaniem Programu, monitorowanie efektów, brak korekt i uprzedzania ewentualnych zagrożeń,
- brak koordynacji pomiędzy gminami, a także brak współpracy ponadregionalnej w zakresie niektórych działań,
- wystąpienie nagłych, nieprzewidzianych awarii lub klęsk, które spowodują konieczność innego rozdysponowania środków finansowych.

PODMIOTY REALIZUJĄCE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Określone w Programie Ochrony Środowiska cele i wytyczone wymagają wskazania podmiotów, do których adresowane są obowiązki wynikające z realizacji tych celów i działań. Są to grupy podmiotów, których zadaniem jest:

- organizacja i zarządzanie Programem,
- realizacja celów i zadań określonych w Programie,
- nadzór i monitoring realizacji Programu.

Określono również obowiązki dla podmiotów korzystających ze środowiska w celu ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na jego poszczególne elementy. Bardzo istotną rolę w realizacji Programu odgrywają mieszkańcy gminy. W związku z tym, również do tej grupy kierowane są zadania.

Realizacja zadań i celów określonych w Programie kierowana jest także do administracji samorządowej i rządowej, jednostek pozarządowych i przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych, prowadzących działalność na terenie gminy, a w szczególności do:

- Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach,
- Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie,

- Wojewody Dolnośląskiego,
- Sejmiku Województwa Dolnośląskiego,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Nadleśnictwa Świdnica,
- właścicieli lasów prywatnych,
- PGW Wody Polskie,
- WIOŚ,
- GIOŚ,
- przedsiębiorstw komunalnych,
- przedsiębiorstw budowlanych,
- przedsiębiorstw energetycznych,
- przedsiębiorstw transportowych.

Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska powinno odbywać się w strukturze zadaniowo-instrumentalnej, obejmując wszystkie jednostki organizacyjne świadomie uczestniczące w jego realizacji.

Do podmiotów uczestniczących w organizacji i zarządzaniu Programem Ochrony Środowiska należą Burmistrz Miasta i Gminy Pieszycy i Rada Miejska Pieszycy.

Do grupy podmiotów monitorujących przebieg realizacji i efekty Programu należą:

- WIOŚ, PSSE, IMGW, PGW Wody Polskie,
- RDOŚ, Wojewódzki Konserwator Przyrody,
- podmioty gospodarcze (w określonym zakresie),
- jednostki naukowo-badawcze (na zlecenia w określonym zakresie),
- podmioty finansujące realizację zadań.

Do grupy podmiotów kształtujących społeczne wsparcie Programu Ochrony Środowiska należą:

- lokalne media,
- szkoły (system edukacji ekologicznej),
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność na obszarze gminy.

Do grupy podmiotów bezpośrednio realizujących Program należą:

- podmioty gospodarcze realizujące zadania własne,
- samorząd gminny realizujący zadania publiczne w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie.

Odbiorcą Programu Ochrony Środowiska jest społeczność gminy Pieszycy, która dokonuje jego oceny, akceptacji lub krytyki zaplanowanych działań oraz uczestniczy w negocjacjach rozwiązujących konflikty na tle lokalizacji inwestycji lub przeznaczenia określonych terenów.

5.2 Monitoring programu ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2021 poz. 1973 ze zm.), organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać, co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach Rady Miejskiej Pieszyc, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031” powinien zostać przygotowany z lat 2022-2023 następny z lat 2024-2025, itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzanie, co dwa lata raportu oceniającego postęp wdrażania tegoż programu, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji programu.

Nadzór i kontrola przebiegu realizacji i efektów wdrażania programu prowadzona będzie przez:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną,
- Radę Miejską Pieszyc.

Tabela 31. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba zmodernizowanych lamp oświetlenia ulicznego [szt.] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach		wg potrzeb
		Liczba ztermomodernizowanych budynków [szt.] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach	0	1
		Długość wybudowanych ścieżek rowerowych [km] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach	6,8	>6,8 wzrost wartości
		Liczba wybudowanych instalacji fotowoltaicznych [szt.] Źródło: Dane przedsiębiorstwa Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie		4
ZAGROŻENI A HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość zmodernizowanych, przebudowanych i naprawionych nawierzchni dróg [km] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach		wg potrzeb
GOSPODAROWA NIE WODAMI	RACJONALIZACJA KORZYSTANIA Z WÓD	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych z zakresu racjonalnego gospodarowania wodą [szt.] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach		8
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	Długość sieci wodociągowej [km] Źródło: GUS	14,3	>14,3 wzrost wartości
		Długość sieci kanalizacji sanitarnej [km] Źródło: GUS	20,20	25,25
		Liczba wdrożonych systemów [szt.] Źródło: Dane przedsiębiorstwa Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie	0	1

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	BUDOWA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI ZGODNEGO Z WYMAGANIAMI KPGO	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach		Co najmniej 8
		Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest [Mg] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach	42 684	42 846
		Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%] Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach	19,8	61,0
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba zorganizowanych wydarzeń „Góry Sowie, nie góry śmieci” Źródło: Nadleśnictwo Świdnica		8
		Powierzchnia, na której wykonano odnowienia lasu [ha] Źródło: Nadleśnictwo Świdnica	0	wg potrzeb
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI I AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba zdarzeń mogących powodować poważną awarię [szt.] Źródło: WIOŚ we Wrocławiu	0	0

Źródło: Opracowanie własne

6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

W poniższej tabeli przedstawiono cele środowiskowe, kierunki działań i działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszyce spójne z celami, kierunkami działań czy działaniami w dokumentach strategicznych i programach na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Tabela 32. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 260) w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<p>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich; <p>Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju; — Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej; <p>Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód; — Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego; — Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi; — Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami; — Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych. 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. <p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. <p>Cel: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (spa 2020)	W dniu 29.10.2013 r. Rada Ministrów przyjęła Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, tzw.SPA2020.	<p>Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu; <p>Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu;</p> <p>Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie); <p>Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu; 	<p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	<p>Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990;</p> <p>Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii;</p> <p>Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M.P. z 2019 r. poz. 794)	<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód; — Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej; <p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu; — Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym; <p>Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu; — Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. <p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieśzyce na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>ryzykiem klęsk żywiołowych;</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji; <p>Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania. 	<p>w zakresie gospodarowania odpadami.</p> <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. <p>Cel: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
<p>Polityka energetyczna Polski do 2030 roku</p>	<p>Uchwała nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r.; M.P. z 2010 r. nr 2 poz. 11)</p>	<p>Kierunek – poprawa efektywności energetycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną; — Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15; <p>Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; <p>Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii; <p>Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych; — Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach; <p>Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel główny – ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego; — Cel główny – ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych; — Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych; — Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce; — Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.	
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Uchwała nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264)	Cel szczegółowy: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych; Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej; Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii; Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji; Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030	Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku (M.P. 2019 poz. 1060)	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego.
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2030	Uchwała Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060)	Cel szczegółowy: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska: — Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska; — Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			<p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	<p>Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:</p> <p>1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z	(KPOP, 2015) (M.P. z 2015 r. poz. 905)	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
perspektywą do 2030)		<p>dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia;</p> <p>— Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.</p>	<p>energetycznej;</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń;</p> <p>— Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p>
Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. (M.P. z 2013 r. poz. 377)	<p>Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa:</p> <p>Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.</p>	<p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <p>— Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami.</p>
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022	Uchwała nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 (M.P. z 2016 r. poz. 784 oraz M.P. 2021 poz. 509)	<p>Cele wskazanymi w dokumencie są między innymi:</p> <p>— ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów);</p> <p>— Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;</p> <p>— Dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów;</p> <p>— Osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych;</p> <p>— Zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów;</p> <p>— Osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, między innymi odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych;</p> <p>— Zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.</p>	<p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <p>— Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,</p> <p>— Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami.</p>
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	<p>Cele główne:</p> <p>— usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,</p> <p>— minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,</p> <p>— likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.</p>	<p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <p>— Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,</p> <p>— Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami.</p>
Krajowy Program Zapobiegania	Dyrektywa Parlamentu	Cele:	Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Powstawaniu Odpadów	Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	<ul style="list-style-type: none"> — Rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii; — Budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych; — Zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych. 	wymaganiami KPGO: <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami.
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOSK 31 lipca 2017 r.	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej: <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej.
Program wodno – środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	Cele Programu: <ul style="list-style-type: none"> — niepogarszanie stanu części wód, — osiągnięcie dobrego stan wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, — spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), — zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji. 	Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód: <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej: <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej.
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz.	Celem dokumentu jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce. Dzięki realizacji jego założeń możliwe będzie zapewnienie odpowiedniej	Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód: <ul style="list-style-type: none"> Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieśzyce na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	1615)	<p>ilości i co najmniej dobrej jakości wody niezbędnej dla społeczeństwa, środowiska i wszystkich sektorów gospodarki narodowej.</p> <p>Działania realizujące powyższy cel obejmują:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie nr 1), 2) retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych (działanie nr 3), 3) realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji (działanie nr 4), 4) podpiętrzanie wód jezior dla przeciwdziałania skutkom suszy (działanie nr 5), 5) analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji (działanie nr 6), 6) budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych wodnych dla zwiększania retencji glebowej (działanie nr 8), 7) wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych (działanie nr 9), 8) budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie nr 10), 9) przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych (działanie nr 24), 10) przegląd pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych na obszarach o zasobach dyspozycyjnych o intensywnym i o bardzo intensywnym stopniu wykorzystania (działanie nr 25) 	
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Uchwała nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r.	<p>Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel operacyjny 2.1. Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej. <p>Cel strategiczny 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel operacyjny 4.1. Poprawa stanu środowiska, — Cel operacyjny 4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska, — Cel operacyjny 4.3. Ochrona przed klęskami żywiołowymi, — Cel operacyjny 4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego. <p>Cel strategiczny 5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel operacyjny 5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej. 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. <p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			wymagania KPGO: — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami. Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. Cel: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego	Uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.	Cel 2. Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu: — Kierunek 2.1. Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich. — Kierunek 2.3. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód: — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.
Projekt Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029	—	Ochrona klimatu i jakości powietrza: — Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu; Zagrożenia hałasem: — Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego; Pola elektromagnetyczne: — Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym; Gospodarowanie wodami: — Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód: — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>powierzchniowych i podziemnych przy zapewnieniu ochrony przed niedoborami wody i powodzią;</p> <p>Gospodarka wodno-ściekowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej; <p>Zasoby geologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi; <p>Gleby:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu; <p>Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa; <p>Zasoby przyrodnicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu; <p>Zagrożenia poważnymi awariami:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków; <p>Edukacja ekologiczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa. 	<p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. <p>Cel: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
<p>Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych</p>	<p>Uchwała nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r.</p>	<p>Głównym celem sporządzania i wdrażania Programów Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie. Programy Ochrony Powietrza wpływają na poprawę jakości powietrza i zwracają uwagę na przekroczenie poziomów dopuszczalnych różnych substancji w województwie. Dokumenty te wyznaczają zadania dla gmin, które uwzględniano także w założeniach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy.</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
<p>Uchwała antysmogowa dla województwa dolnośląskiego z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk</p>	<p>Uchwała nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r.</p>	<p>Niniejsza uchwała wprowadza:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Od 1 lipca 2018 r. zakaz spalania mułu i flotokoncentratu, węgla brunatnego, węgla kamiennego, który według deklaracji producenta zawiera ziarno poniżej 3 mm, oraz drewna o wilgotności powyżej 20%, — Od 1 lipca 2018 r. zakaz montażu w nowych budynkach ogrzewania niezgodnego z uchwałą, 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<ul style="list-style-type: none"> — Od 1 lipca 2024 r. zakaz użytkowania kotłów i pieców niespełniających wymogów emisyjnych 3. klasy normy PN-EN 303-5:2012, — Od 1 lipca 2028 r. zakaz użytkowania kotłów i pieców spełniających wymogi emisyjne klas 3. i 4. normy PN-EN 303-5:2012. 	
Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022	Uchwała nr XLIII/1450/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017 r.	<p>Podstawowym celem w zakresie gospodarki odpadami przyjętym dla województwa dolnośląskiego jest opracowanie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, umożliwiającego wypełnienie podstawowych zasad gospodarki odpadami, które stanowią:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapobieganie powstawaniu odpadów, — wykorzystanie odpadów w procesie recyklingu, odzysku, unieszkodliwiania odpadów, których nie można przetworzyć innymi metodami, — zmniejszenie masy odpadów kierowanych na składowiska odpadów (szczególnie odpadów ulegających biodegradacji), — wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów. 	<p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami.
Strategia Rozwoju Sudety 2030	Uchwała nr XLVIII/288/18 Rady Powiatu Dzierżoniowskiego z dnia 23 października 2018 r.	<p>Cel główny: Długookresowa współpraca, wysoka jakość życia i środowiska, konkurencyjna i innowacyjna gospodarka.</p> <p>Cel strategiczny 4. Terytorium przyjazne dla środowiska, wykorzystujące swój potencjał.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 4.1. Ochrona i rewitalizacja walorów przyrodniczych, — 4.2. Ochrona, rewitalizacja i udostępnianie walorów kulturowych, — 4.3. Wdrażanie strategii niskoemisyjnych i produkcji energii ze źródeł odnawialnych, — 4.4. Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowskiej, — 4.5. Zintegrowany marketing terytorialny. 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.
Ponadlokalna Strategia Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2030	Uchwała nr 10/2021 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego „Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska” z dnia 17 listopada 2021 r.	<p>Cel główny: Zrównoważony rozwój Gmin Aglomeracji Dzierżoniowskiej,</p> <p>Cel strategiczny 5. Aglomeracja Dzierżoniowska bezpieczna i przyjazna dla środowiska.</p> <p>Priorytety:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 5.1. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej; — 5.2. Poprawa jakości powietrza; — 5.3. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami; 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<ul style="list-style-type: none"> — 5.4. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazu; — 5.5. Dostosowanie do zmian klimatu i zwiększenie retencyjności obszaru; — 5.6. Poprawa bezpieczeństwa; — 5.7. Edukacja ekologiczna. 	<p>wodami.</p> <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. <p>Cel: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Strategia rozwoju Miasta i Gminy Pieszycy 2020-2025	Uchwała nr XVI/120/2020 Rady Miejskiej Pieszyc z dnia 26 lutego 2020 roku	<p>Cel strategiczny: Wzrost jakości życia mieszkańców oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej i osiedleńczej miasta i gminy.</p> <p>Cel priorytetowy 3. Rozwój infrastruktury i mieszkalnictwa:</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 3.1. Zrównoważony rozwój transportu i infrastruktury komunikacyjnej, — 3.2. Poprawa dostępności i stanu technicznego urządzeń infrastruktury, — 3.3. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego. 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. <p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.
Program Rewitalizacji Gminy Pieszycy na lata 2016-2023	Uchwała nr XXVII/206/2016 Rady Miejskiej w Pieszcach z dnia 28 grudnia 2016 r.	<p>Wizja: „Obszar charakteryzujący się rosnącą aktywnością mieszkańców, którzy mogą korzystać z bogatej oferty usług społecznych, dobrym skomunikowaniem z przestrzenią ziemi dzierżoniowskiej, wyróżniający się dynamicznym rozwojem funkcji turystycznej i rekreacyjnej”.</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel 3. Podniesienie dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizacji; — Cel 4. Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji. 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego.
Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Pieszycy – aktualizacja z perspektywą na lata 2021-2023	Uchwała nr XXX/213/2021 Rady Miejskiej Pieszycy z dnia 28 kwietnia 2021 r.	<p>Celem nadrzędnym realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest redukcja emisji CO₂.</p> <p>Cele strategiczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dążenie do utrzymania niskoemisyjnego wzrostu gospodarczego i zaspokajania potrzeb społeczeństwa, tj. rozwoju gospodarczo-społecznego Gminy Pieszycy następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną, 2. Ograniczenie emisji pyłów i gazów cieplarnianych z instalacji wykorzystywanych na terenie Gminy Pieszycy, a także emisji pochodzącej z transportu mające na celu spełnienie norm w zakresie jakości powietrza, 3. Zwiększenie efektywności wykorzystania/ wytwarzania energii oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, 4. Rozwój innowacyjnej gospodarki lokalnej opartej o wiedzę oraz nowoczesne technologie, 5. Poprawa ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej, a także rewitalizacja zdegradowanych obszarów. 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pieszycy	Uchwała nr VI/44/2019 Rady Miejskiej w Pieszcach z dnia 27 marca 2019 r.	<p>Dokument ten analizuje aktualne potrzeby energetyczne, wymienia sposoby ich zaspokajania oraz wskazuje na potencjalne źródła pokrycia zapotrzebowania energii do 2030 roku na terenie gminy, jednocześnie uwzględniając jej planowany rozwój. Ukazane są w nim również możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii oraz możliwość stosowania środków poprawy</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń;

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PIESZYCE NA LATA 2022-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		efektywności energetycznej.	— Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pieszycy	Uchwała nr XIV/110/2015 Rady Miejskiej w Pieszycach z dnia 29 grudnia 2015 r.	Dokument szczegółowo definiuje problem azbestu na terenie gminy, przybliża jego zagrożenia oraz podaje propozycje jego rozwiązania. Nadrzednym celem jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pieszycy do końca 2032 roku.	<p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami.
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Pieszycy	Uchwała nr XLII/312/2022 Rady Miejskiej Pieszyc z dnia 27 kwietnia 2022 r.	Kierunki dotyczące rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, w szczególności z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego.	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. <p>Cel: Racjonalizacja korzystania w z wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodno-ściekowej. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Poprawa świadomości ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. <p>Cel: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.

7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Opracowanie gminnego Programu ochrony środowiska wynika z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.). Niniejszy Program zgodny jest z powyższą ustawą oraz innymi dokumentami na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym, w których poruszana jest szeroko rozumiana problematyka ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem strategicznym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Dokument ten określa i systematyzuje działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie gminy oraz przyczynia się do zapewniania jej zrównoważonego rozwoju.

Gmina Pieszyce jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa dolnośląskiego, w powiecie dzierzoniowskim, w odległości około 60 km w kierunku południowo-zachodnim od Wrocławia. Większość obszaru gminy stanowią użytki rolne.

Stan zaopatrzenia gminy w infrastrukturę kanalizacyjną i wodociągową jest niewystarczający. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest około 36,8% mieszkańców. Pozostali korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych. Do sieci wodociągowej podłączonych jest natomiast około 74,2% mieszkańców gminy. Sieć dróg jest dobrze rozwinięta, dzięki czemu mieszkańcy, jak i turyści mogą korzystać z dogodnych połączeń komunikacyjnych. Podstawę sieci komunikacyjnej stanowi droga wojewódzka nr 383. Gmina, z racji swojego położenia posiada duży potencjał turystyczny. Na terenie gminy funkcjonuje sieć gazowa. Pozostałe budynki ogrzewane są z lokalnych i indywidualnych kotłowni zasilanych głównie paliwami stałymi. Cały obszar gminy jest zelektryfikowany.

Na obszarze gminy istnieje uporządkowany system gospodarki odpadami. W ramach regulaminu, właściciele nieruchomości są zobowiązani do utrzymania czystości oraz porządku na terenach swoich posesji.

Na obszarze tym znajdują się:

- Park Krajobrazowy Gór Sowich,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Góry Bardzkie i Sowie”,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071,
- Obszar Natura 2000 Kamionki PLH020005,
- 16 pomników przyrody.

Stan powietrza atmosferycznego, stan wód powierzchniowych i podziemnych, poziom hałasu oraz poziom PEM poddawane są regularnym badaniom.

W ocenie jakości powietrza za 2021, na terenie gminy Pieszycy, ze względu na ochronę zdrowia ludzi, stwierdzono przekroczenie dla stężenia benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe zawieszonym PM10. Dla pozostałych zanieczyszczeń nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych. W odniesieniu do kryteriów ochrony roślin, w 2021 roku, na przeważającym obszarze województwa dolnośląskiego, przekroczony został poziom długoterminowy ozonu.

W latach 2020-2021 w ramach PMŚ w zakresie monitoringu hałasu drogowego nie prowadzono badań na terenie gminy Pieszycy. W roku 2021 na terenie gminy Pieszycy w miejscowości Pieszycy przy ul. T. Kościuszki 42 na drodze wojewódzkiej nr 383 zostały przeprowadzone pomiary okresowe przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu. Punkt pomiarowy został zlokalizowany na terenie zabudowy mieszkaniowo-usługowej, a zmierzony poziom równoważny hałasu dla pory oraz dla pory nocy wykazał przekroczenie dopuszczalnych wartości.

Badania natężeń pól elektromagnetycznych prowadzone były w ramach PMŚ na terenie Pieszyc w 2021 r. w jednym punkcie przy ul. Kopernika 10. Badania wykazały, że w ww. punkcie pomiarowym zmierzona wartość nie przekraczała poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych. Ponadto w ostatnich latach przeprowadzono również badania poziomu natężenie pola elektrycznego w otoczeniu niektórych stacji bazowych na terenie gminy. Wykazały one dotrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Stanu wód wykazała, że znajdująca się na terenie gminy jednolita część wód powierzchniowych odznacza się złym stanem wód.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie gminy Pieszycy nie występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzek.

Kompleksowa ocena stanu (chemicznego i ilościowego) JCWPd badanych w ramach monitoringu diagnostycznego w roku 2019, wykonana przez PIG-PIB, wykazała stan ogólny dobry JCWPd nr 108 i 125.

Na terenie gminy Pieszycy nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, w związku z czym nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

W Programie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowania wodami, gospodarka wodno – ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami

i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

Następnie w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram planowanych działań obejmuje głównie zadania własne samorządu, ale także jednostek organizacyjnych i podmiotów działających na terenie gminy.

Wdrażanie Programu odbywać się będzie przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów z realizacji planowanych działań. Organ wykonawczy Gminy Pieszycy odpowiedzialny będzie za sporządzenie i przedstawienie Radzie Miejskiej Pieszycy raportu z wykonania Programu, co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w przedmiotowym Programie.

BURMISTRZ
Dorota Konieczna-Enózel

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Położenie gminy Pieszycy wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski.....	10
Tabela 2. Infrastruktura gazowa na terenie gminy Pieszycy w latach 2017-2020	13
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	17
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	17
Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	27
Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem	28
Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne	30
Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Pieszycy	33
Tabela 9. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Pieszycy	33
Tabela 10. Ocena stanu JCWPd nr 108 i 125 w 2019 r.	35
Tabela 11. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami.....	37
Tabela 12. Infrastruktura kanalizacyjna gminy Pieszycy w latach 2017-2020.....	39
Tabela 13. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków w Dzierżonowie w roku 2020	39
Tabela 14. Informacje dotyczące ilości zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Pieszycy.....	40
Tabela 15. Infrastruktura wodociągowa gminy Pieszycy w latach 2017-2020.....	41
Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	41
Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy Pieszycy	43
Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne	45
Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby.....	46
Tabela 20. Odpady komunalne odebrane z terenu gminy Pieszycy w roku 2020 i 2021	47
Tabela 21. Odpady komunalne zebrane w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych w roku 2020 i 2021	48
Tabela 22. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Pieszycy w [kg] – dane z bazy azbestowej (stan na lipiec 2022 r.).....	50
Tabela 23. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	50
Tabela 24. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Pieszycy	51
Tabela 25. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Pieszycy	60
Tabela 26. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze	63
Tabela 27. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	65
Tabela 28. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pieszycy na lata 2022-2031	72
Tabela 29. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	76
Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	80
Tabela 31. Propozycje wskaźników monitorowania celów.....	86
Tabela 32. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	89
Rysunek 1. Położenie gminy Pieszycy na tle województwa dolnośląskiego i powiatu dzierżoniowskiego	10
Rysunek 2. Sieć dróg na terenie gminy Pieszycy	11
Rysunek 3. Położenie gminy Pieszycy na tle dzielnic rolniczo-klimatycznych Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn	15
Rysunek 4. Zasięg obszaru przekroczenia poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia na terenie gminy Pieszycy, w 2021 r.....	20
Rysunek 5. Położenie gminy Pieszycy na mapie energii wiatru w kWh/m ² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu.....	23
Rysunek 6. Położenie gminy Pieszycy na mapie okręgów geotermalnych w Polsce.....	25
Rysunek 7. Położenie gminy Pieszycy na mapie rozkładu temperatury na głębokości 2000 m p.p.t. .	25
Rysunek 8. Położenie gminy Pieszycy na mapie usłonecznienia na terenie Polski	26
Rysunek 9. Lokalizacja jednolitych części wód na obszarze gminy Pieszycy	31
Rysunek 10. Położenie gminy Pieszycy na tle JCWPd nr 108 i 125	34

Rysunek 11. Mapa utworów przypowierzchniowych gminy Pieszycy.....	43
Rysunek 12. Złoże Padole na terenie gminy Pieszycy	44
Rysunek 13. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Pieszycy.....	53
Rysunek 14. Położenie Parku Krajobrazowego Gór Sowich na terenie gminy Pieszycy	55
Rysunek 15. Położenie obszaru chronionego krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie na terenie gminy Pieszycy	56
Rysunek 16. Położenie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy Pieszycy	57
Rysunek 17. Położenie pomników przyrody na terenie gminy Pieszycy	62

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Pieszycy
15-01-2021
Syzald Kondrat